SOUTH AFRICAN LIBRARY 18 JUL 1961

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 27—Vol. LIX. Friday, 14th July, 1961 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR CENTS

SEGREGATION UNTO DEATH BUT

Struggle Of Afrikaners Is A Pattern For Africans

(By A Special Correspondent)

FOR the last thirty years a Swiss clergyman, Mr. H. P. Junod, has been chaplain to African prisoners in Pretoria, capital of South Africa When he returned to his post in April 1961 after a holiday at home he was brusquely told by the prison authorities that his services were no longer required. It was the end of a long and honourable career.

Already at the end of 1960 Mr. Junod had been meeting with unaccountable difficulties from the prison authorities with whom he had always previously been on excellent terms. First he was forbidden access to African prisoners condemned to death—only his African colleagues were allowed to minister to them. It was a small thing in itself perhaps, but it meant that racial segregation was being extended to yet another little corner of life which had hitherto escaped.

Soon Mr. Junod was accused of expressing sympathy for the African nationalist movement and exchanging the forbidden nationalist salute with the prisoners. Mr. Junod denies the allegations completely and considers them an attack on his personal integrity. Pressure against him mounted. presumably in the hope that he would cease his functions voluntarily if sufficiently goaded. The next accusation was that he organised in the prison the singing of the hymn "Nkosi Sikelel I Afrika" —"God bless Africa." This time it was true, but the hymn is entirely religious in character and prisoners have been allowed to sing it since 1931 without criticism of any kind from the authorities.

To Europeans this is all familiar. In Eastern Europe it has long been known as the "salami tactic" from those famous Hun-

(Continued in page215)

STEPS TO CURB COMMUNALISM

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (BY MAIL)

THE Union Home Ministry has asked the States to issue suitable instructions to all district authorities to impress upon them the need for constant vigilance and appropriate action to be taken in good time for curbing communal troubles, it is learnt here.

The Centre has circularised the State Governments on this subject expressing the view that if the legal provisions available even now are used judiciously and at the appropriate time all communal troubles could be greatly minimised.

Further measures to strengthen the law are also understood to be under consideration.

Pointing out that communal troubles have wide repercussions, namely, that any incident in one part of the country may result in serious consequences elsewhere and also bring the country a bad name abroad, the Centre has said that vigorous action by the authorities is, therefore, fully justified to curb and put down the evil.

The Home Ministry has also pointed out that there are even now a variety of legal provisions under the Criminal Procedure Code and the Indian Penal Code which could be utilised against trouble makers including communal agitators.

In addition to these the provisions of Section 145 of the Criminal Procedure Code are also available to prevent meetings, processions, demonstrations, etc., which might lead to disturbances of public tranquility. The Preventive Detention Act can also be used. This Act empowers a District Magistrate to detain a person with a view to preventing him from acting in a manner prejudicial to the maintenance of public order.

The Home Ministry is also reported to have drawn the attention of the States to the views expressed by the Minister Mr. Lal Bahadur Shastri, in Parliament on the subject. Mr. Shastri had laid considerable emphasis on the need for prompt action to be taken to put down communal troubles. He had said that if necessary the provisions of the Preventive Detention Act could be utilised and all disintegrating forces, whether based on community, caste or language considerations have to be dealt with firmly and prompt action taken from the very beginning against those who instigate any disorder.

Will Never Retrace Footsteps

"THE history of man does not indicate that he will ever retrace his footsteps. His intelligence has to express itself in newer creations through the ages. New times make new demands Those who cannot meet the demands get dismissed. By his inventive power man goes on creating new opportunities for himself, and his needs multiply ...History tells us of some races who, instead of advancing on the path of newer creations, remained stationary, their faces turned to whatever ancient possessions they had...It is not for man to continue somehow to exist with the relics of past ages. Man's needs are varied; his necessities are numerous; but he has also the ability to meet his own demands."

This remarkable quotation is from an essay by the great Indian poet and philosopher Rabindranath Tagore, who was born a hundred years ago. The centenary has been marked by the publication of a Tagore anthology, "Towards Universal Man," which was recently reviewed in the "Indian Opinion."

Churches Confirm Barbarism In Angola

(By A Special Correspondent)

THE Eichmann trial in Jerusalem has brought us a recital of unspeakable crimes committed in Europe itself less than two decades ago. Many of us looked back with horror but with a firm belief that they would not be repeated in our time. But if only a small part of what we hear from Angola is true, there is something terribly like a war of annihilation going on in Portuguese Africa *now*.

On this occasion it is neither from Communists or anti-Communists that the news comes—as it often was last year in the Congo. In Angola the reports come from the Churches. They cannot be propaganda; it is unthinkable that Church leaders and responsible Christian organisations should give worldwide publicity to unverified rumours. Yet when we reach an estimate of the number of people involved it goes beyond imagination. A report by the Baptist Missionary Society in London refers to the "lynching and massacring of "tens of thousands of men, women and children." The same source says that reprisals against the rebellious Africans are being carried out with the "utmost barbarism." There are already 100,000 starving refugees from Angola in the Congo, and with the end of the wet season the Portuguese authorities have started setting fire to the high grass "to burn out the bandits like game."

In Geneva the Executive Committee of the World Council of Churches in its second declaration since the beginning of the emergency "appeals to the Government of Portugal in the name of humanity and of the Christian principles so long professed in Portugal to refrain from deliberate action involving the death and maiming of thousands of Africans, including women and children, and the attack on those with education and gifts of leadership, as well as

(Continued on page 215)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 14TH JULY, 1961

Social And Economic Survey Required

A SOCIO-ECONOMIC survey of the state and condition of the Indian people living in the Magisterial Area of Durban is required immediately in order to determine accurately how they subsist. On the face of it it could appear, if one chooses to look that way only, that the Indian people are an affluent lot, living in comfort. This is the picture that has been studiously and deliberately presented by the South African State Information Service in oversea countries. The Indian people here—and more particularly their leaders of the type who revel in commenting on everything by means of press statements—do not seem to know anything about the nature and the extent of the propaganda conducted overseas by the Government. The truth seems to be the other way round. Large numbers of the Indian people of Durban live in dire poverty and distress, eking out a bare living under crowded and insanitary conditions.

Many, many years ago the then Natal University College sponsored a socio-economic survey of the Indian people in the city of Durban and the late Professor Raymond Burrows and the late Mr. V. Sirkari Naidoo who were responsible for the actual inquiry came to some startling conclusions about the poverty and distress of the Indian people. Their findings are still being used but it is now really necessary that a wholly new and more detailed survey be carried out. Since the foregoing investigation there has been much distortion in the life of the Indian people. Most of this has been occasioned by the effects of the Group Areas Act, both direct and indirect. Further, since the Nationalist Government came into power it has tried to prevail upon industry and commerce to edge the Indian out of industrial and commercial employment. While the actual operation of the Group Areas Act has driven Indians out of their homes, without any compensation or the provision of alternative accommodation, the deliberately engineered bias against Indian workers has caused mounting unemployment. The existence of "Provincial Barriers" to which we referred recently has caused a Durban-ward trek of the Indian people. This concentration of the Indian people in the city has given rise to many socio-economic problems. Great changes have taken place in the social and economic lives of the Indian people in the city over the last ten years. It is now necessary that a minute examination be made of socio-economic conditions of the people so that an up-to-date statement on our position will be available.

GANDHI ON CIVILIZATION

In 1909 Gandhiji spent four months in London as leader of a deputation of Indians from the Transvaal in connection with the existing problems of the Indian people in that Colony and the implications of the South Africa Act. While in London he gave much thought to the question of "Indian Home Rule" then under discussion in England and India. He finalised his views on board the Kildonan Castle in November 1909 when the deputation was on its way back. These were published in Gujarati in India but the book was immediately banned by the Government of India. Gandhi who was then editor of the "Indian Opinion at Phoenix, Natal, was persuaded by European and Indian friends to make an English translation of the book. This was done and the book was published in 1910 by the International Printing Press, Phoenix, under the title "Indian Home Rule." The work is in the form of a dialogue between the Editor of the "Indian Opinion" and a reader. We reproduce below extracts from it Gandhiji's views on "Modern Civilisation"—Editor, I.O.

READER: Now you will have to explain what you mean by civilisation.

EDITOR: It is not a question of what I mean. Several English writers refuse to call that civilisation which passes under that name Many books have been written upon that subject. Societies have been formed to cure the nation of the evils of civilisation. A great English writer has written a work called "Civilisation: its Cause and Cure." Therein he has called it a disease.

READER: Why do we not know this generally?

EDITOR: The answer is very simple. We rarely find people arguing against themselves Those who are intoxicated by modern civilisation are not likely to write against it. Their care will be to find out facts and arguments in support of it, and this they do unconsciously, believing it to be true. A man, whilst he is dreaming, believes in his dream; he is undeceived only when he is awakened from his sleep. A man labouring under the bane of civilisation is like a dreaming man. What we usually read are the works of defenders of modern civilisation, which undoubtedly claims among its votaries very brilliant and even some very good men. Their writings hypnotise us. And so, one by one, we are drawn into the vortex.

READER: This seems to be very plausible. Now will you tell me something of what you have read and thought of this civilisation?

EDITOR: Let us first consider what state of things is described by the word "civilisation." Its true test lies in the fact that people living in it make bodily welfare the object of life. We will take some examples. The people of Europe today live in better-built houses than they did a hundred years ago. This is considered an emblem of civilisation, and this is also a matter to promote bodily happiness. Formerly, they wore skins, and used as their weapons spears. Now, they wear long trousers, and, for embellishing their bodies, they wear a variety of clothing, and, instead of spears, they carry with them revolvers containing five or more chambers. If people of a certain country, who have hitherto not been in the habit of wearing much clothing, boots, etc, adopt European clothing, they are supposed to have become civilised out of savagery. Formerly, in Europe, people ploughed their lands mainly by manual labour. Now, one man can plough a vast tract by means of steam-engines, and can thus amass great wealth. This is called a sign of civilisation. Formerly, the fewest men wrote books, that were most valuable. Now, anybody writes and prints anything he likes and poisons people's minds Formerly, men travelled in waggons; now they fly through the air in trains at the rate of four hundred and more miles per day. This is considered the height of civilisation. It has been stated that, as men progress, they shall be able to travel in airships and reach any part of the world in a few hours. Men will not need the use of their hands and feet. They will press a button, and they will have their clothing by their side. They will press another button, and they will have their newspaper. A third, a motorcar will be in waiting for them. They will have a variety of delicately dished-up food. Everything will be done

(Continued on page 214)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

NEHRU ON PRINCIPLES FOR PROGRESS

"CASTEISM IS IN OUR BLOOD

('Indian Opinion' Reporter)

NEW DELHI (By Mail)

PRIME MINISTER NEHRU has called upon the people of the country to adhere to four broad principles if they wanted to help the country in marching ahead on the road to progress and prosperity. The principles were: No encouragemen' of communalism, no "foolish" controversy over language, study of socialism and Five-Year Plans and also the changing world situation.

Mr. Nehru, who was addressing a public meeting said: 'Our country will not make any headway towards economic empancipation by resolutions and speeches What is needed today is determination and strength to bring about prosperity in this country. But for that the whole process of thinking has to be changed."

Condemning casteism, Mr. Nehrv said: "This is an age of internationalism. At this stage, if we continue our old casteism there will not be any progress and the fate of the country will be sealed."

Mr Nehru said that with the liquidation of British imperialism by peaceful means and without any bloodshed constructive work of great magnitude had been started. "In this changing world other countries are looking at us and they want to learn from us, our technique of doing things and leading the country to prosperity."

Mr. Nehru said that when the Five-Year Plans were formulated and discussed, the persistent question before the pl nners was how to raise the standard of life of the people and liquidate unemployment.

Mr. Nehru said: "When we talk of democracy and Socialism we should ask ourselves, 'Can casteism or communalism exist in Socialism?" But unfortunately asteism is in our blood, Communalism digs at the very root of democracy and Socialism and retards the progress of the country." He said that treading on the path of casteism and communalism. India had gone to pieces and again it would be ruined if she followed the old path. "We have men of high calibre bu' sometimes even educated persons are victims of casteism and communalism Hindu communalism is now raising its ugly head" he said "There is Sikh communalism also in the Punjab."

Sainik Schools

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI (By Mail)

THE first of five Sainik schools to be set up in different parts of the country on the pattern of the *Rashtriya* Indian Military College at Debra Dun was opened by the Defence Minister Mr. V. K Krishna Menon, at Satara in Maharashtra State recently.

The other four Sainik schools, which will be organized as residential institutions for boys for providing special education with a military bias are planned to be set up at Jamnagar (Gujerat), Chittorgarh (Rajasthan), Karnal (Punjab) and Kapurthala (Punjab).

TAGORE PORTRAIT BY SOVIET PAINTER

["Indian Opinion" Service]

NEW DELHI (By Mail)

A PORTRAIT of Poet Tagore painted by the Soviet artist Madame Augstina Krivtsova, was presented by Mr. J. A Benediktov, Soviet Ambassador to the National Gallery of Modern Art in New Delhi on May 16.

The painting, done on papier mache board, and finely finished with lacquer, was received on behalf of the Gallery by Prof. Humayun Kabir. Speaking on the occasion, Mr Benediktov said that the Soviet people admired the great son of India, Rabindranath Tagore He said that three million copies of Tagore's works had been published in the Soviet Union. Mr. Benediktov also recalled the words regarding Rabindranath Tagore uttered by Mr. Khrushchev in Calcutta in 1955, when he had described Tagore as a writer, social worker and genius and devoted friend of the Soviet Union.

Mr. Benediktov said that the Soviet Union was celebrating the centenary of the great Indian writer by organising seminars, meetings, exhibitions, concerts and plays based on Tagore's works The Ambassador also referred to the visit of Tagore to the Soviet Union in 1930, and said that the Soviet people were impressed with Tagore's friendly attitude towards the Soviet Union

Peace Prophet

Tagore, he added, was not only a patriot, but also an internationalist, a prophet of peace and progress, and also an opponent of fascism, war and colonialism. The theme of Tagore's works, the the Ambassador said, was the common man, peasant, artisan, petty official and teacher. For this love of the common man the Soviet people appreciated Tagore very much.

Prof. Kabir said that the long-standing love and affection of the Soviet people for Tagore had found culmination in the spectacular centenary celebrations organised in the U.S.S.R.

Prof. Kabir presented a copy of the book "Towards Universal Man"—a collection of Tagore's essays translated into English—to Mr. Benediktov to be passed on to the painter, Madame Krivtsova.

I.A.F. Men Return From Congo

("Indian Opinion" Service)

NEW DELHI, (By Mail)

AN Indian Air Force contingent of 11 officers and 36 airmen has returned to new Delhi after service with the United Nations force in the Congo.

The leader of the Contingent, wing Commander K. L. Suri, told newsmen that its duties included airlifting of men and material for the U.N. force. More recently, trucks and other equipment and s'ores for the Indian Brigade had been moved to the difficult landing airstr p of Kabalo in North Katanga. He said it was a matter of particular satisfaction that, in addition to their normal duties, I.A F personnel were able to lend a helping hand in rushing tons of food to the famine-affected Kasai province.

New India Assurance Co. Ltd.,

India's Leading Company

We Transact:

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoy Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban

Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty-five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;

That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY AND SERVICE INSURE WITH NEW INDIA

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

IS AFRICA READY FOR INDEPENDENCE?

RECENTLY Kenneth Kaunda, President of the United National Independence Party of Northern Rhodesia, debated, over the National Broadcasting Corporation System of the United States, the question "Is Africa Ready for Independence?" with J. Freire d'Andrade, until recently the Commercial Attache of the Portuguese Embassy in Washington. Following are the introductory statements made by the two men plus excerpts from the programme's "Question Period" which we believe will be of interest to readers of 'Indian Opinion,' [Acknowledgements to 'Africa To-Day.

Kenneth Kaunda's Statement

IS Africa ready for independence? The answer is an emphatic yes I would be very much surprised if anyone in the 20th century could seriously challenge the readiness of Africans to rule themselves in their own countries at this time This is no longer the hypothetical question it was, say, about 30 years ago. It is today a glowing reality, visible to anyone who has eyes to see. Several times New York, as the site of the U N, has been privileged to welcome rulers of all shades of colour, among them black prime ministers, presidents, and emperors. No doubt some of them are more capable than others. But surely, incapacity is not a monopoly of any one race. Hitler, by the way, and Mussolini were Europeans in our own time In short, each racial group and each nation, like an individual, has its own skeletons in its closet. With one or two exceptions, those parts of Africa which are now shaping their own destinies are enjoying a higher standard of living than when they were occupied by foreign powers. There are more schools, more hospitals, and capital investment is sound There is hope; indeed, there is progress.

Let us now compare progress in independent Africa with those areas still being treated as if they were extensions of Europe Well, take Northern Rhodesia, my own country, to begin with In the last seventy years the British managed to train only one African lawyer, and only in September this year are we having our first African engineer. Do you call that progress? There are only two African doctors in a population of 3,000,000 Africans Shall we call this progress?

By the way, only by 1959 did we see Belgians manage to produce only 16 college graduates in a population of 13,000,000 Africans. By 1957 the Portuguese in Mozambique managed to produce only one African college graduate of a population of 6,000,000 Africans.

Today capital is flowing out very quickly from those countries which are still under foreign rule I have in mind the Federation of Rhodesia and Nyasaland, Mozambique, Angola, and indeed, the Union of South Africa

If I may touch on racial relations, history shows quite clearly that before independence, racial mistrust, suspicion, and hatred are sharp And again, with one or two exceptions, after independence we find better relations almost invariably prevailing. More Europeans got settled on the basis of all men are fellow human beings, and they accept for the first time that they are equals of the people whom they had looked down upon with contempt before independence

I agree with anyone who says that some good has been done by colonial powers, especially by missionaries who in some colonies are today suspected so much that they are put in colonial prisons. I am now thinking of Portuguese Angola where shortly before I left home 400 Protestant missionaries, both black and white, were thrown in jails, suspected of subversive activities Do we call this progress?

In my own country, Northern Rhodesia, over 300 of my followers are in jails for simply shouting political slogans. To shout the word freedom has now become a crime.

In any colonial system it is clear the bad transcends the good In any case, no matter how good a foreign power may be, it can never be a substitute for a national government of the people, by the people, and for the people If the people are not ready educationally the answer is not to occupy their country through the use of guns; but the answer lies in the words of Thomas Jefferson when he said: "I know no self depository of the ultimate powers of society but the people themselves And if we think them not enlightened enough to exercise their control with a wholesome discretion, the remedy is not to take it from them, but to inform their discretion by education"

I repeat, African governments have shown that they always do better than colonial governments.

Having quoted one of the United States' foremost thinkers, I would like to appeal to all Americans not to be misled by those who are thought to be America's traditional friends, Who, by the way, are true traditional allies of America? Those who are oppressing others? Didn't the American founding fathers make their now famous Declaration of Independence in opposition to colonialism? The true traditional allies of the American people are those who are fighting oppression. Africa, Africa is more than ready for independence.

J. Freire d'Andrade's Statement

BEFORE I begin I would like to make two important points As the moderator indicated I speak as a private individual, not as a representative of my government. I am not in government service at this time The impressions I speak are my own.

My second point is that my remarks must not be interpreted as reflecting discrimination for any race or group. I want to state firmly that in my country, Portugal, we have no discrimination; white, black, or yellow, we are all Portuguese. We go to the same schools together, we worship in the same churches, we are integrated

Now that I have made these preliminary points I will discuss the issue we are faced with here tonight. Is Africa ready for independence? My answer to this question is no. It is possible that there are some countries prepared and ready for independence. Under today's conditions in the world, however, it is a great danger to submit a new country to the task of establishing itself as a nation without being a burden to others. The conditions of the world are such as to discourage independence of all nations, not merely African. Conditions such of the various movements of peoples from place to place, the freezing of private investment capital, et cetera, make it very difficult for countries to survive by living merely on their own resources.

My second reason is the danger of economic chaos produced in Africa by the granting of independence too early. What happens when independence is granted? People with technical knowledge leave the country The middle-class disappears. People with investments try to take their money out of the country and foreign private capital will not invest funds. We see this process at work already in Rhodesia where foreign capital is fleeing the country. This is true almost everywhere, and all this leads to disorder, and disorder leads to trouble

We have a saying in Portuguese which freely translated in English means when there is no bread in the house everyone fights, and no one has a good reason for it

My third reason has to do with freedom, When a country is given independence too early, freedom is threatened, and this is why. When African leaders come to power and want to maintain their power, and when they are faced with economic chaos and the fact that they cannot fulfill the promise of immediate increase in the standards of living this opens the door to regimentation and to Communist infiltration. In order to keep power and in order to build the country in the face of economic and social pressures they take away the freedom of their own people, for example, in Guinea where more than 40 members of the opposition have been rotting in jail for several years

Fourthly, the freedom of the Europeans has been threatened, Europeans who are, in truth, Africans, and have been for many generations. What kind of freedom do the French settlers have in the Guinea of today?

Now my final reason. Many countries in Africa are not ready for independence because of the fact that they do not think as we do and have a different conception of progress than ourselves.

Finally, let me close with a question: Why are we Europeans being criticized for what we have done in Africa when what we have done is build roads, build cities, build ports, schools, and hospitals that everyone can see with their own eyes today?

Question Period

QUESTION: I would like to ask Kaunda as a potential voice in Northern Rhodesia, how would he, if he had the capabilities, assist the people in Angola, his native Africans, to gain independence, if their status remained the same?

KAUNDA: Well, I think all I can say to that very, I think,

(Continued on page 215)

TAGORE AS A POET

By Dr. BHABANI BHATTACHARYA
(A Broadcast Talk Over All-India Radio)

THE astonishing abundance of Rabindranath Tagore's inner richness could not contain itself in a single stream of expression; It had to be many-sided, many-channelled. That was the supreme gift of his genius. Apart from poems, he wrote plays, short stories, novels and prose works of several kinds, including essays on a wide range of subjects. He enriched every art form he touched. He even enriched India's music and painting. However, he was above all else a Poet. In our literary history he stands as the greatest poet of India since the great ones of ancient times, Valmiki and Kalidasa.

The literature of Bengal has a golden age which may well be named the age of Tagore. But then, Tagore does not belong to Bengal alone or even to India alone. He ranks amongst the world's foremost lyric poets of all times. His first stupendous impact on world literature resulted from a slender volume of his shorter poems rendered freely in English prose. That brought him the Nobel prize. It was in 1913, and Tagore was then just over fifty.

Today, in the Tagore centennial year, we in India see the Poet's conquest of glory in its proper perspective. As we face the need of introducing Tagore over again we realize that we can never do so in a satisfying way. We cannot translate Tagore in terms that are, even in a limited sense, adequate. The English "Gitanjali" was followed over the space of a quarter century by an impressive bulk of Tagore translations, in many foreign languages. But there was little in that bulk that showed the Poet's genius in its full splendour. Sensitive passages, imagery of startling beauty, profound thinking often wrongly interpreted as mysticism, an outlook not only fresh but far in advance of the time—that was about all. And that was a mere fraction of Tagore in the original.

To say that great poetry cannot be adequately conveyed from one language to another is pointless. Great poetry has sometimes been translated with the best effect. But the plain truth is that Tagore ceases to be Tagore when his words are not precisely his own. Even when he himself translated his poems they ceased to be his own, except in rare instances.

That is strange. For, Tagore has every mark of universality along with his intense Indianness. He is concerned all the time with the deepest strata of experience, and those are intrinsically the same the world over. There is, of course, the music of the words. Verbal music in a Tagore poem is one of the secrets of its enchantment. Even the concrete visual quality is often elusive; as, for instance, in the open "Urvasi', one of the world's greatest hymns to sensuous beauty, in which every word is crystalline. Tagore's poetry has been translated into English as prose poems—that is the only way, in the circumstances. Rhythm in this rendering has to do all the work of rhyme. These limitations apart, a mysterious quality remains untranslated. All of Tagore's best work has this mysterious quality. Analyse it? Better dissect a flower to locate its core of loveliness! It just cannot be done.

The changing phases in Tagore's creative life are numerous, each strongly marked by distinctions in form and material. Though his genius is essentially lyrical, there is endless variety within that framework. The Poet passes from the simplest to the most decorative. The work of one period has the finesse of delicately executed jewels, while the work of another period has been fitly likened to the "solemn majesty of ancient architecture." In his latter years he made some of his newest experimentations with form. Four volumes of poems, for instance, written between his 71st and 76th years, are what may be called prose poems, They have the rhythm and the diction of prose, but are wonderful poems all the same.

As for material, the variety is again endless. Added to the emotional content which is often intense is a strong sensitivity to the social realities of the times, a sharp political awareness, and an eager response to the impact of world affairs. Tagore proclaimed the right of the common man to live as a human being. He denounced the rising power of atavistic greed and the violent chauvinism that led to war. He gave the people of India their National Anthem and wakened them to internationalism.

His poems and songs number well over 3,000; the distinction between the two is thin, many of the poems are meant to be sung, while the songs, rich with images, are a joy to read. It would be hard to find an educated home in Bengal where Tagore poems and songs do not make an integral part of the cultural fare. To imagine a calamitous history of Bengal is easy; it is a Bengal in which there has been no Rabindranath Tagore.

That would indeed be far worse than an England without Shakespeare.

His first memorable poems, called "Sandhya Sangeet,"—Evening Songs"—appeared when he was just out of his teens. He wrote, many years after, in his book of reminiscences: "To me this is the most memorable period of my life as a poet. (It was) the first throwing forth of my inner self outwards. I celebrated the sudden opening of a gate." The vast output ended after six decades, in his eightieth year with the poem "Janmadiney" (On a Birthday). Three months after that birthday the end came.

Could it so happen that over the long stretch of sixty years, with the mind and the pen ceaselessly active, the Poet never felt exhausted and repeated himself. Were there no interludes of creative stagnation? That was not humanly possible. Many time the poet's Muse started to falter. But only for a brief moment. Mocking each crisis, a great poem would suddenly come and mark the point of a new beginning. It was as though the Poet could never grow old. He had found the deep secret of everlasting youthfulness. He expressed in grateful words this capacity in him to make ever-new beginnings:

"I thought that my voyage had come to its end at the last limit of my power,..But I find that they will know no end in me. And when old words die out on the tongue, new melodies break forth from the heart; and where the old tracks are lost, new country is revealed with its wonders."

One fact may be underlined. Whatever Tagore wrote may well be described as a dramatization of his grateful tribute to life. 'Deliverance is not for me in renunciation," "I seek the savour of release in the thousand bonds of life". So he said in a poem. That made him one of the most human of all poets. The wonder that is man and the wonder that is woman captured his creative fancy in early youth, and continued to hold him spell-bound almost up to his eightieth year. This wonder did not have to be based on heroic figures. It could be stimulated as much by a faithful, down-trodden house-servant, accused everyday of theft, as by a man who made history; as much by a plain, unwanted girl of sixteen called Shyamali as by the celestial dancer Urvasi, the "world-enchanting."

Life, in its bearing on Tagore's poetry, has a very wide connotation. The Poet was enraptured by forms of life other than human; the life of nature, for instance. He endowed the entire world of nature, from the meanest blossom to grandiose creations, with the dynamic force of life. This was very far from mannerism, from something artfully contrived. Objects in nature feel, respond to each other, express themselves, in a thousand gestures and tunes—Tagore recaptured that enormous area of created life, at par with human life itself. No echoing, here, of the so-called "nature poetry" It is a new voice. And it is a voice essentially Tagoresque.

Close to this vision of an all-pervasive life was the concept of what the Poet named "Jivandevata". There is no Western term for it; "Jivan" is life, and "devata" is a god. Tagore personalized, almost humanized, this creative force. For a time it was identical with his own being, his inmost self. That phase passed. The concept broadened. The poet spread himself out. The worship of Life-force now took the semblance of an impassioned devotional urge. It was the same urge that had inspired the sages of ancient India, 3,000 years ago, to create the great poetry of the "Upanishads" The "Upanishads" dominated Tagore's imagination but not quite. The heritage of ancient India held him in its power but could not claim exclusively. It was only part material for a synthesis. All through his life Tagore with his wonderful receptivity absorbed thoughts and fancies and feelings and he gave them new nuances of value. He was of the ancient times and yet a modern of the moderns. With one hand he took many offerings of the East and with the other he took many gifts from the West, and he took all that he could from every fountain of

(Continued in page 215)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Gandhi On Civilisation

(Continued from page 210)

machinery. Formerly, when people wanted to fight with one another, they measured between them their bodily strength; now it is possible to take away thousands of lives by one man working behind a gun from a hill. This is civilisation. Formerly, men worked in the open air only so much as they liked. Now, thousands of workmen meet together and for the sake of maintenance work in factories or mines. Their condition is wore than that of beasts. They are obliged to work, at the risk of their lives, at most dangerous occupations, for the sake of millionaires. Formerly, men were made slaves under physical compulsion, now they are enslaved by temptation of money and of the luxuries that money can buy. There are now diseases of which people never dreamt before, and an army of doctors is engaged in finding out their cures, and so hospitals have increased. This is a test of civilisation. Formerly, special messengers were required and much expense was incurred in order to send letters; today, anyone can abuse his fellow by means of a letter for one penny. True, at the same cost, one can send one's thanks also. Formerly, people had two or three meals consisting of home-made bread and vegetables; now, they require something to eat every two hours, so that they have hardly leisure for anything else. What more need I say? All this you can ascertain from several authoritative books. These are all true tests of civilisation. And, if anyone speaks to the contrary, know that he is ignorant. This civilisation takes note neither of morality nor of religion. Its votaries calmly state that their business is not to teach religion. Some even consider it to be a superstitious growth. Other put on the cloak of religion, and prate about morality. But, after 20 years experience, I have come to the conclusion that immorality is often taught in the name of morality. Even a child can understand that in all I have described above there can be no inducement to morality. Civilisation seeks to increase bodily comforts, and it fails miserably even in doing do.

This civilisation is irreligion, and it has taken such a hold on the people in Europe that those who are in it appear to be half-mad. They lack real physical strength or courage. They keep up their energy by intoxication. They can hardly be happy in solitude. Women, who should be the queens of households, wander in the streets, or they slave away in factories. For the sake of a pittance, half a million women in England alone are labouring under trying circumstances in factories or similar institutions. This awful fact is one of the causes of the daily growing suffragette movement.

This civilisation is such that one has only to be patient and it will be self destroyed. According to the teaching of Mahomed this would be considered a Satanic civilisation. Hinduism calls it the Black Age. I cannot give you an adequate conception of it. It is eating into the vitals of the English nation. It must be shunned. Parliaments are really emblems of slavery. If you will sufficiently think over this, you will entertain the same opinion, and cease to blame the English. They rather deserve our sympathy. They are a shrewd nation and I, therefore believe that they will cast of the evil. They are enterprising and industrious, and their mode of thought is not inherently immoral. Neither are they bad at heart. I, therefore, respect them. Civilisation is not an incurable disease, but it should never be forgotten that the English people are at present afflicted by it.

* * *

READER: You have denounced railways, lawyers and doctors. I can see that you will discard all machinery. What, then, is civilisation?

EDITOR: The answer to that question is not difficult. I believe that the civilisation India has evolved is not to be beaten in the world. Nothing can equal the seeds sown by our ancestors. Rome went, Greece shared the same fate, the might of the Pharaohs was broken, Japan has become westernised, of China nothing can be said, but India is still, somehow or other, sound at the foundation. The people of Europe learn their lessons from the writings of the men of Greece or Rome, which exist no longer in their former glory. In trying to learn from them, the Europeans imagine that they will avoid the mistakes of Greece and Rome. Such is their pitiable condition. In the midst of all this, India remains immovable, and that is her glory. It is a charge against India that her people are so uncivilised, ignorant and stolid, that it not possible to induce them to adopt any changes. It is a charge really against our merit. What we have tested and found true on the anvil of experience, we dare not change. Many thrust their advice upon India, and she remains steady. This is her beauty; it is the sheet-anchor of our hope.

Civilisation is that mode of conduct which points out to man the pathy of duty. Performance of duty and observance of morlity are convertible terms. To observe morality is to attain mastery over our mind and our passions. So doing, we know ourselves. The Gujarati equivalent for civilisation means "good conduct."

If this definition be correct, then India, as so many writers have shown, has nothing to learn from anybody else, and this is as it should be. We notice that the mind is a restless bird; the more it gets the more it wants, and still remains unsatisfied. The more we indulge our passions, the more unbridled they become. Our ancestors, therefore, set a limit to our indulgences. They saw that happiness was largely a mental condition. A man is not necessarily happy because he is rich, or unhappy because he is poor. The rich are often seen to be unhappy, the poor to be happy. Millions will always remain poor. Observing all this, our ancestors dissuaded us from luxuries and pleasures. We have managed with the same kind of as it existed thousands of years ago. We have retained the same kind of cottages that we had in former time, and our indigenous educateon remains the same as before. We have had no system of life-corroding competition. Each followed his own occupation or trade, and charged a regulation wage. It was not that we did not know how to invent machinery, but our forefathers knew that if we set our hearts after such things, we would become slaves and lose our moral fibre. They therefore, after due deliberations, decided that we should only do what we could with our hands and feet. They saw that our real happiness and health consisted in a proper use of our hands and feet. They further reasoned that large cities were a snare and a useless incumbrance, and people would not be happy them, that there would be of thieves and robbers, pr tion and vice flourishing in and that poor men would robbed by rich men. They therefore, satisfied with villages. They saw that and their swords were in to the sword of ethics, and therefore, held the soverei the earth to be inferior to Rishis and the Fakirs. A n with a constitution like th fitter to teach others than learn from others. This na had courts, lawyers and do but they were all within bo Everybody knew that these fessions were not particul superior; moreover, these and vaids did not rob peo they were considered peo dependent's, not their mas Justice was tolerably fair. ordinary rule was to a courts. There were no touts lure people into them. evil, too, was noticeable onl and around capitals. The mon people lived independen and followed their agricultu occupation. They enjoyed Home Rule.

And where this cursed modern civilisation has not reached, India remains as it was before. The inhabitants of that part of India will very properly la at your new-fangled notion The English do not rule ov them, nor will you ever ru over them. Those in wh name we speak we do not kno nor do they know us. I wou certainly advise you and th like you who love the moth land to go into the interior th has yet not been polluted by t railways, and to live there six months; you might then patriotic and speak of H Rule.

Now you see what I cons to be real civilisation. T who want to change condit such as I have described enemies of the country and sinners.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets Books, Balance Sheets, In Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1

Phone 835-6786 P. O. Box 1549,

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Is Africa Ready For Independence?

(Continued from page 212)

well-meant question is that I can only promise here before this audience that we cannot rest—Northern Rhodesia, once we take over the reins of government—we shall not rest until we definitely make doubly sure that all countries which are under foreign rule are free. How to do it, I do not know yet...

D'ANDRADE: Are we going towards peace in this way? We fail to realize that if you are going to contribute—excuse me, let me—it is easily said and before a great audience it is easily said and I hope the audience won't notice your remarks because you are not proving them and they are most unjust in my case.

It is ridiculous. I have been in Angola. I have talked with the natives. I have been across the country. I know that the Angolans—because they are as Portuguese as I am, you see—the Angolans feel, look happier than I do myself.

QUESTION: If Africans are not ready for independence, is it the fault of the Africans or the fault of those who have ruled the Africans since the Berlin Conference of 1885?

D'ANDRADE: I am not against the independence of Africans. I believe that the Portuguese have proved through the ages And I believe that in most parts of Africa we are not looked upon as enemies. I believe that impression, otherwise we would not have been there, as we are still.

What I would like to emphasize is that it is the world that is not ready for independence of anybody. It is the world that is not ready for independence because we are fighting the dreadful struggle. It is a very serious—it is a problem that you have to consider because when the calamity falls upon you, there is no time to consider.

KAUNDA: If the world is not ready for independence, then obviously Portugal is not ready for independence because she is part of the world.

QUESTION: Why is it necessary for Africans...to think as Westerners do?

D'ANDRADE: It is very important. I am glad that you asked this question. Because you see, we have this drive for money, we have this drive for material things. We cannot keep quiet. We have to go ahead buying more things, more material things. The Indians—which is nothing that should offend anybody—the Indians, for instance, in this country did not have this same drive. They didn't need this. They had all the country to live upon. So they hadn't this drive. That is why they were so—in this case of living, that they still prefer to be in the reserves here in this great country where they have all facilities. I wish myself, when I am trying to survive, that I will go to one of their reservations and live a little peace without this turmoil that goes around us. But then, there is one thing that we must recognize—that the Indians, when they were alone here in this tribal system, they scalped each other, they took off the heads. It is very pleasant now because they don't scalp their heads.

KAUNDA: Portugal is doing that to African in Angola.

Tagore As A Poet

(Continued from page 213)

culture. He had the power to build links between them all, recast diversities into one fundamental unity. In that respect he is matchless, unique. The enormous power to forge unity led him to his vision of Universal Man in an age when the world was cut up in self-sufficient slices. This aspect of Tagore's mind is a common factor in several phases of his poetry. All the diverse unities stand out in vivid terms. Unity between nature and man; between matter and spirit, between the present and the past; between the East and the West; between enjoyment and renunciation; and between the varied bonds of life and the bliss of perfect release.

Many of us in Bengal who know Tagore's work deeply in the original are so much under its spell that it is not easy for us to be objective in our estimate. "Love," says a Tagore poem, "is another name for worship." Even so, our faculty for appraisal is not lost. We who have known Western literature in the original no less deeply, and have let our criterion be shaped by that knowledge, have no hesitation in deciding Tagore's stature as a poet. It is, without question, a world stature.

Book keeper, qualified, practised, able to accept few sets.
SAVAK ADERSIR,
Tel: 35 5225,
Vrededorp, Johannesburg

Students Flee Communism

BRUSSELS.—George Sapara Arthur, a Ghanaian engineering student, who recently abandoned his studies at Leipzig University, and escaped from the Soviet Zone of Germany, declared that discontent was widespread among African students studying in Eastern Germany because courses were heavily loaded with political indoctrination. Even at weekends students were expected to attend "voluntary" study groups on political affairs. During the Spring Leipzig Fair a meeting of Ghanaian students was broken up by the police and a leader of the students' union was forced to flee from East Germany. Arthur estimated that the number of African students escaping from the Soviet Zone was growing.

Churches Confirm Barbarism In Angola

(Continued from front page)

the widespread destruction of property'"

At first the Churches kept silent because they hoped that they could do more by persuasion than by denunciation. They were too optimistic. In the end even those Africans who would suffer most from publicity implored the missionaries to tell world about their plight.

If Portugal had a democratic government responsible to the people through free elections, Angola would be well on the way to independence long ago. In the present desperate situation there is only one ray of hope. Thanks largely to the Churhes this unhappy country has been kept out of the cold war so far. It will not be kept out for long if violence continues.

Struggle Of Afrikaners Is A Pattern For Africans

(Continued from front page)

garian sausages which last for years and are slowly eaten away in thin slices. The "salami tactic" is when freedom itself is gradually sliced away in small degrees until its very foundation has disappeared without anybody noticing. In Eastern Europe we have seen the same false accusations, the same attacks with a grain of truth at bottom, but distorting the facts out of all recognition

Mr. Junod never expressed opinions about racial segregation or politics of any kind while he was in prison service. Now, however, free from embarrassment he has chosen to do so—though in moderate and balanced language. The official relations which have been established between 'Bantus' and government authorities, he thinks, have reduced to zero all possibility of natural human contact between the races. The stubbornness with which these policies are being carried out is excessively dangerous.

The Afrikaners must understand that their long struggle to re-establish the South African Republic constitutes in itself an example to 'Bantus' of how they in their turn can realise their national aspirations.

Finest Quality Dry Red Chillies

25lbs Bags at 35/- per Bag

"Cheque With Order Please"

Rashoop Cash Store,
P.O. Rashoop,
Dist. BRITS.
Phone 3, RASHOOP.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon	95c each	F.O.R. DURBAN
1 "	R1.25 "	" "
2 "	R2.00 "	" "
3 "	R3.50 "	" "
4 "	R4.50 "	" "

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.

155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

fifty years ago... *July 1911*

The Asiatic Peril— And Another

(Editorial, Indian Opinion, July 15th, 1911)

SOUTH AFRICA is a land of many plagues. It is likewise "nervy", hysterical. Hysteria is a bad sign when it is the real thing; it tells tales. When it is merely stimulated, it suggests ulterior motives. The outbreak of hysteria in this country have been sometimes the one, sometimes the other. The latest examples of the one—or the other—are the Asiatic and the Black "Perils". With the so-called "Black Peril" we are not directly concerned, but we do sympathise keenly with the Coloured people of the Cape Peninsula who, while expressing their abhorrence of recent cases, at the same time place on record their opinion tha the "Black Peril" was being exploited for the purpose of increasing the severity of the treatment of Natives. "Asiatic" stands for British Indian, for the Indian is the only immigrant from Asia in any numbers. He is a "Peril" because he has had the impertinence to poach on the preserves his European fellow-subjects have marked off as their own in the trading areas of this country; because he succeeds where his European competitor sometimes fails; (in Natal) because, having by the sweat of his brow, rescued the Province from threatened bankruptcy, he subsequently desires to start out for himself as a small cultivator or trader in preference to re-entering upon the joys and privileges of life as an indentured coolie. That there is another side to the picture matters nothing to the "coolie baiters" who are almost invariably the Indian's rivals in trade. The perseverance and industry of the Indian, the fact that he caters mostly for the poorer class to whom his presence is a godsend, that he forms but a small percentage of the population of South Africa compared with his European fellow-Colonists, Imperial obligations,—all become matters of no account. Aliens may come—they insist upon coming—their competition may be what it may, but it has to be endured because—well, because *they* can't be kicked or insulted with impunity. Poor "Sammy" can, and so he becomes a "peril", the South African Ishmael, the universal whipping-boy, the butt of every utterer of a cheap gibe or wielder of a lampooning pencil. "The coolies can't hit back, so at them!" Nor are the boys always clean. Many of them are well below the waist-line. Gold Laws and Townships Acts notwithstanding, Indian merchants are accused of not investing their money in the country. Legislature-made pariahs, they are taunted with lack of interest in public affairs. Driven from pillar to post, and hunted into ghettoes (hypocritically styled "bazaars") they are vituperated against for the wretchedness of their surroundings. Denied opportunities of education, they are upbraided for their ignorance.

Yet the splendid depths of character exhibited by so many of them during the recent Transvaal struggle should be evidence enough of what these very people are capable of when the need comes and the opportunity is afforded. But there are none so blind as those who will not see, nor any so obdurate as Pharaohs whose hearts God hardens. The Indian within the Empire is learning his lesson. Daily, the mockery of his position is being brought home to him. His is the land without which the Empire would be a mere empty boast. His the territory to which every fellow-subject may come, meet him in competition, grow rich and depart. His the valour counted upon for Imperial defence. His the brightest jewel in the Imperial crown—as long as he does not ask that it shall shine for him. For when he looks for some small earnest of that pledge of Imperial citizenship, the gates of those other doors of the Empire are slammed in his face. He is told that the Proclamation of 1858 was merely a flight of rhetoric; the promises of 1899 empty words. "The good old Sikh" becomes an undesirable once he leaves India, and attempts to settle, say, in Canada. The brown-skinned heroes who helped save Natal or who followed Roberts in the late campaign, or who rescued the dead and dying on the stricken fields of South Africa, become "filthy coolies" the moment they seek to earn a livelihood in South Africa. But thanks to the lessons enforced by the rod which has *not* been spared, they are learning. They cannot help learn. The lessons are being driven home too forcibly for that. No, the peril is not theirs; they will survive the ordeal and come through the fire and off the anvil as steel in strength and temper. A peril there is, but not of the kind that drives the South African shop-keeper into hysterics and windy dissertations upon the unassimilability of the Indian and his unfitness for part or lot in Western civilisation. The real peril lies in this—that the race which hitherto has dominated the situation may forget the principles which alone have elevated it; and rush blindly to the fate which invariably awaits the oppressor and the worker of injustice.

WATCHES, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—[illegible]/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

FACTORY TO LET

FORDSBURG—1st floor approximately 100 x 100. For light industry, clothing, handbags, radios etc. conveniences and cloak rooms, designed to accommodate approximately 100 workers.

Enquiries P.O. Box 153, Fordsburg, Johannesburg
Telephone 33 4604, Johannesburg

Latest Arrivals From India

THE MY MAGAZINE OF INDIA Tamil film stars story (true) 1 6
WEEKLY OF INDIA The pictures you long to see of to-day 2 0
PESUM PADAM & KALAYA you will be proud to buy ... 3 6
FILM FARE A magazine-stars from heaven to earth 3 6
INDIAN INFORMATION You will be wise to read and see ... 2 0
THE MARCH OF INDIA Is your future 4 6
THE INDIAN ANNUAL Year by year India progress 7 6
PICTURE POST All about the South Indian film in market you see 2 6
FASHION FOR FUTURE INDIAN WOMAN Style: Blouse and Jumper Choli Pattern Book, Easy Diagram to cut and make your own as pattern designs 4 6
MURTHIES OF ALL DESCRIPTIONS, Marble, Bronze, Silver God and Goddess 7/6, 10/-, 12/-, 25 0
KHARTAHL in pairs special for Kirtans, Bajans etc. pr- 25 0
DHOLAK'S for quawali, weddings, Holi Bajan ... £8 10 0
THUBLA & DOOGIE for all occasions £8 10 0
HARMONIUM best make Rama Flute ... — £18 10 0
PORTABLE HARMONIUM for the Ramakrishna ... — £25 10 0
Divine Service, Flute of all designs 2/6, 4/6, 6/6
Side Playing ... ... 15/-, 25/-, and 32/6

FOR THE LATEST FILM RECORDS OF ALL YOUR FAVOURITE TUNES TRY US FIRST. WE CARRY THE LARGEST STOCKS OF LOCAL RECORDS, AND FROM INDIA

Books of All Sorts, Indian, Ancient, Historical, Are Sold By Us

D. Roopanand Bros.

MUSIC SALOON & BOOKSELLERS

PHONE 20707. P.O. BOX 2524.
65 Victoria Street — DURBAN

Printed and published by Mrs Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 27—Vol.-LIX.
Friday,
14th July, 1961
Phone: Mount Edgecombe 30.
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4 Cents

INDIAN OPINION
ઈન્ડીયન
ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

LIBRARY 18 JUL 1961

*

દેવું કરીને પૈસા લાવનારા હંમેશાં લગભગ ખોટું ખર્ચ કરનારા હોય છે; અને ઉછીના લવાયેલા પૈસાથી જ બધું અનિષ્ટ સામાન્ય રીતે આચરાય છે તથા અન્યાયી યુદ્ધો લંબાવાય છે.

—જોન રસ્કિન.

પુસ્તક ૫૯ મું—અંક ૨૭ તા. ૧૪ જુલાઇ, ૧૯૬૧. છુટક નકલ સેન્ટ. ૪

અશ્લીલતા સામે વિનોબાજીની લાલબત્તી

હું આજે જે લખી રહ્યો છું તે કદાચ સામાજીક અને વૈયક્તિક નીતિ મત્તાને લગતા એક નિબંધ જેવું લાગશે. જુનવાણી, રૂઢિચુસ્ત અને શુચિતાદંભી કહેવડાવવાના જોખમે પણ હું જણાવી દેવા માગું છું કે અશ્લીલ પોસ્ટરો સામેની વિનોબાજીની ઝુંબેશ પ્રત્યે કેટલાંક અખબારોનું વલણ તેમ જ એ ઝુંબેશની ઉડાવવામાં આવતી હાંસી દુઃખદ અને ખેદજનક છે.

વિનોબાજીની પ્રકૃતિ

વિનોબાજી, ઉર્મિશીલ કે ઝનુની પ્રકૃતિના માનવી નથી. તેમને રૂઢિચુસ્ત પણ કોણ કહી શકે? તેઓ હંમેશાં ભારતીય ક્રાંતિની આગલી હરોળમાં રહ્યા છે. તેમની દૃષ્ટિમાં માનસશાસ્ત્ર તથા વિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો રહેલા છે. અસમતાવાદ કે પક્ષવાદ તો તેઓ સેંકડો જોજન દુર છે. એક વિશ્વના સિદ્ધાંત ઉપર ચાલનાર તેઓ કદાચ એકમાત્ર ભારતીય પુરૂષ હશે. આપણા માંના ઘણાખરા કરતાં તેઓ વધુ વિદ્વાન અને સુમાહિતગાર છે.

ભારતના બુદ્ધિશાળી નાગરિકોની એ ફરજ છે કે તેઓ વિનોબાજી જે કાંઇ કહે છે તેના મૂળભુત સિદ્ધાંત સમજવા પ્રયાસ કરે. આપણે છેવટે તેમના વિચારો સાથે ભલે સંમત ન થઇએ પરંતુ દેશની ઉન્નતિ માટેની તેમની તમન્ના અને પ્રયાસો જોતાં તેમના વિચારોનો સન્માનભરી રીતે અભ્યાસ થવો ઘટે છે.

જીવન અને અનુભવ

વિશાળ માનવકુટુંબ અવિભક્ત છે એ ખરૂં, તેના બધા સભ્યો એક સાથે જ તરે અથવા ડુબે એ પણ ખરૂં, વાહન અને સંદેશવ્યવહારના વિકાસ સાથે બીજું કશું બની શકે નહિ પરંતુ એ ન ભુલવું જોઇએ કે માનવકુળને પણ પોતાનાં મુળ હોય છે, જેમાંથી તેને પોષણ મળે છે. આ મુળ દરેક દેશની સંસ્કૃતિ અને તેના ઇતિહાસમાં રહેલાં હોય છે. જ્યાં જ્યાં જીવન, ત્યાં ત્યાં અનુભવ.

જેવી રીતે આપણે પછીની પેઢી માટે ભયંકર ખડકોથી ચેતવા સારૂં દીવા-દાંડીઓ મૂકી જઇએ છીએ, તેવી જ રીતે આપણા પૂર્વજો પણ જીંદગીના તેમના અનુભવ દ્વારા આપણે માટે કેટલીક લાલબત્તીઓ ચીંધી ગયા છે. વિનોબાજી ભારતીય ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતિના આપણાવારસામાંથી નીકળતા એ ચેતવણીના ધ્વનિનું જ માત્ર પુનરાવર્તન કરી રહ્યા છે.

લેખક: શ્રી ઉ. ન. ઢેબર

આચાર્ય વિનોબા ભાવેની અશ્લીલતા સામેની ઝુંબેશના ટીકાકારોએ કદી એ વિચાર્યું છે કે વિનોબાજીના પગલાનો હેતુ શો છે? જો તેઓ એ અંગે ગંભીરતાથી વિચારશે તો તેમને ખાતરી થશે કે વિનોબાજી ભારતીય જીવનપ્રણાલી અને ખાસ કરીને તેનાં નૈતિક મૂલ્યોનું બહારની ઝેરી અસરોથી રક્ષણ કરવા મથી રહ્યા છે. વિનોબાજી, શ્રી ઢેબરભાઇ આ લેખમાં સમજાવે છે તેમ, સંસ્કારથી વિમુખ એવી સામાજીક વ્યવસ્થા અને આપણી પોતાની સંસ્કૃતિ ઉપર આધારિત સામાજીક વ્યવસ્થા એ બે વચ્ચે પસંદગી કરવાનું કહે છે.

માનવકુળ એ પ્રેરણાસ્ત્રોત દ્વારા જ બળ, સૌન્દર્ય, દીપ્તિ, કાનુન, વ્યવસ્થા વિજ્ઞાન, ટેકનોલોજી અને જીવનનું સારસર્વસ્વ મેળવી રહ્યું છે. અલબત્ત, એ પ્રથામાં કેટલાક ભાગો હાનિકારક છે. તેમાંથી શોષણ, ધર્મઝનુન, સ્વાર્થ અને સંઘર્ષ જન્મ્યાં છે, પરંતુ એથી કરીને કાંઇ આખી સંસ્કૃતિને ફેંકી દેવાય?

પૂર્વ અને પશ્ચિમ

ભારતના બુદ્ધિશાળી નાગરિકોનો એક વિભાગ, લોકશાહીમય પશ્ચિમની કે સામ્યવાદી પૂર્વની સંસ્કૃતિથી આકર્ષાઇ ને એક નવા જ પ્રકારનું જીવનધોરણ મક્કમપણે અજમાવી રહ્યો છે. એ નવીન જીવનપ્રણાલી કદાચ અનિષ્ટકારી નહિ પણ હોય. પરંતુ ભારતવાસીઓ માટે તેમની આગવી, વિશિષ્ટ, મૌલિક જીવનપ્રણાલી કેમ વધુ સુખકર ન હોય? આપણે જીવંત, દૃઢ, સ્વાસ્થ ભરપુર અને ઉપયોગી ઇતિહાસ તથા સંસ્કૃતિ ઉપર આધારિત ભારતીય જીવનપદ્ધતિ કાં ન અજમાવીએ? આપણી પ્રણાલીનું તો આપણે પ્રગતિના સોદા માટે બલિદાન આપ્યું છે એમ કહેનાર અર્થશાસ્ત્રીની દલીલ સતાર્કિક ન મણાય. જીવંત અને ગતિશીલ સમાજે જુદાં જુદાં પાસાંઓનો સમન્વય કરવો જ રહ્યો.

માનવ સમાજના બધા વિભાગો વચ્ચે યાંત્રિક એકવિધતા હોવી એને સમન્વય ન કહેવાય, કેમ કે એ કુદરતની યોજનાની જ વિરૂદ્ધ છે. કુદરતમાં એક પ્રકારની સમતુલા છે, પણ તેમાં વૈવિધ્ય તો પાર વિનાનુ છે.

ચળકે તે સોનું નથી

કહેવાતી અર્વાચીન જીવનપદ્ધતિએ હજી પોતાની યથાર્થતા સિદ્ધ કરવાની બાકી છે. તેનાં કેટલાંક પાસાં સદ્દર છે જ્યારે બીજાં કેટલાંક જેટલાં ચળકતાં છે તેટલાં સદ્દર નથી, નવીન જીવન-પ્રણાલી ભુલો કરીને, ક્યારેક તો ભયંકર મોટી ભુલો કરીને, પોતાનું નવસાહસ આગળ ધપાવી રહી છે. શરૂઆતમાં જ તેનાં કેટલાંક અંગો ચિંતા ઉપજાવનારાં જણાયા છે. આધુનિકતા અને પરિપકવતા એકજ વસ્તુ નથી. આજે આપણે ઠેરઠેર જે અસહિષ્ણુતા, ઘમંડ અને કલહપ્રિયતા જોઇએ છીએ તે ક્રિયાશીલતા કે ગતિશીલતા કરતાં વિશેષ તો અપરિપકવતાની જ ધોતક છે.

જગતભરના વિચારકો અર્વાચીન જીવનપદ્ધતિનાં આ અંગોથી સચિંત બન્યા છે અને તેના અંકુશો શોધી રહ્યા છે. નવીન જીવનપ્રણાલી જે નિરંકુશ આરામ અને અમર્યાદ ભૂખ સરજી રહી છે તેનું શું કરવું એ પ્રશ્ન છે.

અપરિપકવતા

પરંતુ નવી જીવનપદ્ધતિ પરિપકવ દશાને પામે ત્યારે જ આપણે કહી શકીશું કે તેમાં શું રાખવા જેવું છે અને શાને તિલાંજલિ આપવી જોઇએ. જે ભારતીયજનોએ નવી પદ્ધતિ અપનાવવા અધીરા બન્યા છે તેમને ધીરજ રાખવાની સલાહ એ ઉત્તમ માર્ગદર્શન છે. ત્યાં સુધી તો પુરૂષાર્થ, વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી દ્વારા ભારતમાં ખરેખર જે ઉપયોગી અને જરૂરી છે તેનાથી જ સંતોષ માનવો જોઇએ.

વધુ સ્પષ્ટતાથી કહું તો, ભારતીય વ્યક્તિત્વના અંતર્ગત ભાગરૂપ કોઇ પણ અંગને દુર કરવાની ઉતાવળ આપણને બે ડગલાં પાછળ લઇ જશે અને ભારતીય સમાજ કદી પોતાના મૂળ કાપી નાખી શકે નહિ. ભારતના બુદ્ધિશાળી પુરૂષો દેશના લોકોની પોતાના અસ્તિત્વના કેન્દ્ર માટેની મમતાને ઓછી આંકવાની ભુલ ન કરે.

પશુ વિ. માનવ

માનવી આખરે તો પશુ જ છે. બીજાં પશુઓની જેમ તે પણ ભૂખ, જાતીયતા, ડર અને લોભ જેવી વૃત્તિઓ અન્ય પશુઓની જેમ ધરાવે છે. પરંતુ ભારતમાં તેમ જ અન્યત્ર માનવી જીવનની શાળામાંથી એટલુ તો શીખ્યો છે કે એ કક્ષાએ રહીને તે પોતાની અન્ય શક્તિઓનો વિકાસ સાધી શકે નહિ. કાં તો તેણે પશુ જેવું અસ્તિત્વ ચાલુ રાખવું રહ્યું અગર તો (જો તેણે ઉન્નત કરવી હોય તો) તેણે એ પ્રાથમિક વૃત્તિઓમાંથી ઉર્ધ્વીકરણ કરવુ જોઇએ.

પશુસહજ વૃત્તિઓ કરતાં કંઇક ઉર્ધ્વ, ઉચ્ચ જીવન તરફ વળવા માટે આપણા પુર્વજોએ કદાગ્રહ રાખી ભારે પુરૂષાર્થ કર્યો. માનવી તરીકે જીંદગી જીવવા માગતી વ્યક્તિએ શું ન કરવું જોઇએ તેની તેમણે વ્યાખ્યાઓ આપી. એ નિષિદ્ધ ક્રિયાઓને (તેમણે સ્વધર્મ કે પરધર્મથી વિરૂદ્ધ એવા) અધર્મ તરીકે ઓળખાવી.

સ્વધર્મ, પરધર્મ, અધર્મ

અધર્મ બધાને માટે અધર્મ છે. અસત્ય, હિંસા, વ્યભિચાર, ચોરી, મદ્યપાન, અનિષ્ટોથી સર્વ માનવોએ (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૧૦)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૪ જુલાઈ, ૧૯૬૧.

સામાજીક અને આર્થિક તપાસણીની જરૂરત

ડરબન વિસ્તારમાં રહેતાં હિંદીઓ કેવી રીતે જીવન પસાર કરે છે એની તપાસણી થાય એ જરૂરી છે. એ માટે હિંદીઓની સામાજીક અને આર્થિક સ્થિતિની તપાસ થવી જોઇએ. ઉપરથી જોતાં એમ જણાશે કે હિંદીઓ સુખી છે અને તેઓ એશઆરામથી રહે છે. બહારના દેશોને સાઉથ આફ્રિકન સ્ટેટ ઇનફોર્મેશન સર્વીસ એવો જ ખ્યાલ જાણી જોઈને આપતી રહી છે અહિંના હિંદીઓ અને તેમાંયે ખાસ કરીને અહિંના હિંદી નેતાઓ, જેઓ કેવળ છાપામાં અહેવાલ પ્રગટ કરવામાં પાવરધા છે તેઓ હિંદીઓના રહેણી કરણી વિષે જે પ્રચાર સરકાર તરફથી બહાર થઈ રહ્યો છે; તે વિષે કંઇજ જાણતા નથી. સત્ય-વાત તો એ છે કે ડરબનના મોટા ભાગના હિંદીઓ ગરીબાઇ અને મુશ્કેલીભરી સ્થિતિમાં પોતાના જીવન વ્યતિત કરે છે; અને તે પણ ગીચ વિસ્તારમાં અને ખરાબ આરોગ્યની સ્થિતિમાં!

ઘણાં ઘણાં વરસ ઉપર નાટાલ યુનીવર્સીટી કોલેજ તરફથી ડરબનના હિંદીઓની સામાજીક અને આર્થિક પરિસ્થિતિની તપાસણી પ્રોફેસર રેઇમંડ બરોસ અને સ્વ. વી. સરકારી નાયડુના ઓઠા હેઠળ થઇ હતી. એ તપાસણી વખતે જે અહેવાલ બહાર પડયો એ ચોંકાવનારો હતો. એ તપાસણીના મુસદ્દા હજુ પણ વપરાય છે; પરંતુ એ અયોગ્ય છે. આજે હિંદીઓની પરિસ્થિતિ કેવી છે એ જાણવા માટે નવેસરથી તપાસણી થવી જોઇએ. આજે તો ખરી રીતે હિંદીઓની પરિસ્થિતિ વધુ ખરાબ છે. એનું કારણ ગ્રુપ એરીયા એકટ છે. એ ઉપરાંત જ્યારથી નેશનાલીસ્ટ સરકાર સત્તા ઉપર આવી છે ત્યારથી તે હિંદીઓને ઉદ્યોગ અને વેપારમાંથી ખસેડવા પ્રયત્ન કરી રહી છે. જ્યારે ગ્રુપ એરીયા એકટથી હિંદીઓ ઘર વિનાના બન્યા છે ત્યારે ઉદ્યોગોમાં પ્રસારેલી નીતિથી હિંદીઓ બેકાર બન્યા છે. સરકારની આવી નીતિનો ભોગ હિંદીઓ કેટલાય વરસોથી બનતા આવ્યા છે. જે પ્રાંતિક પ્રતિબંધ વિષે અમે જણાવ્યું હતું, તેને લઇ હિંદીઓ ડરબન તરફ દ્રષ્ટિ કરી પગલા ભરી રહ્યાં છે. ડરબનની આજુબાજુ કેન્દ્રિત થતાં હિંદીઓને લઇ, ઘણીયે સામાજીક અને આર્થિક સમસ્યાઓ ઉભી થઇ છે. છેલ્લાં દશ વરસમાં હિંદીઓના જીવનની અંદર ઘણાં ફેરફારો થયાં છે, એથી હિંદીઓની સામાજીક અને આર્થિક તપાસણી બારીકાઇથી થાય એ ખાસ જરૂરી છે, કે જેથી વિશ્વને ખરી પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આવે.

રાષ્ટ્રનું મર્મસ્થાન

જુદી જુદી સંસ્કૃતિની પ્રાણશક્તિ જુદે જુદે સ્થાને રહેલી હોય છે. જે સ્થાને દેશના હિતનો ભાર હોય છે, તેજ સ્થાને દેશનું મર્મસ્થાન હોય છે. તે સ્થાન ઉપર ઘા કરીએ કે તરતજ આખા દેશને જીવલેણ જખમ થાય. વિલાયતમાં જો રાજશક્તિની ઉથલ પાથલ થઇ જાય તો, આખા દેશનો વિનાશ આવી પહોંચે એ જ કારણે યુરોપમાં રાજકારણ આટલું બધું મહત્ત્વનું ગણાય છે. આપણા દેશમાં સમાજ જો પાંગળો હોય તો જ દેશનું સાચું સંકટ આવે. એટલા માટે જ આપણે આજ સુધી રાષ્ટ્રીય સ્વતંત્રતા માટે માથું મેલીને પ્રયત્ન કર્યો નહીં, પણ સામાજીક સ્વતંત્રતાનું ઉચ્ચ ભાવે રક્ષણ કરતા આવ્યા છીએ. આપણા દેશમાં 'સરકાર બહાદુર'ને સમાજ સાથે કાંઇ સંબંધ જ નથી. સરકાર એ સમાજની બહાર છે. એટલે જે કોઇ વસ્તુની આપણે તેની પાસે આશા રાખીશું, તેનું મુલ્ય સ્વતંત્રતા ખરચીને દેવું પડશે. જે કાર્ય સમાજ સરકાર પાસે કરાવશે, તે કામ વિશે સમાજ પોતે પાંગળો બનશે.

—રવીન્દ્રનાથ ઠાગોર.

સમાજ-પરિવર્તન

વિનોબા

સમાજ પરિવર્તનની ચાર પ્રક્રિયાઓ છે. હૃદય-પરિવર્તન, પરિસ્થિતિ-પરિવર્તન વિચાર-પરિવર્તન અને સેવા કાર્ય. હૃદય-પરિવર્તન ઇશ્વર કરે છે. પરિસ્થિતિ-પરિવર્તન 'સમાજ કરે છે. વિચાર-પરિવર્તન ચિંતક ને વિચારક કરે છે. અને સેવા સેવક કરે છે

હૃદય-પરિવર્તન કરવાની શક્તિ ઇશ્વર પાસેથી મળે છે. આ વાસ્તે હૃદયમાં ભક્તિભાવ હોવો જોઇએ અને હૃદય અત્યંત શુદ્ધ હોવું જોઇએ. ઇશ્વરનું નામ લઇએ કે ન લઇએ, પણ ભક્તિ વિના હૃદય-પરિવર્તનની શક્તિ નથી આવતી. ગૌતમ બુદ્ધ, નારદ, નાનક, ચૈતન્ય મહાપ્રભુ વગેરે હૃદય-પરિવર્તન કરવાની શક્તિનાં ઉદાહરણ છે.

વિચારક પરિસ્થિતિ-પરિવર્તનની ભૂમિકા તઇયાર કરે છે. અનુરોધી વિચાર, પ્રતિરોધી વિચાર દરેક પ્રકારના વિચારનું અધ્યયન થવું જોઇએ. જે વિચાર યોગ્ય જણાય એનો અમલ કરવો જોઇએ અને એને સમાજ સમક્ષ રાખવો જોઇએ. સમાજ એમાંથી શક્તિ પ્રાપ્ત કરશે અને પરિસ્થિતિ અનુસાર અમલ કરવાની કોશિશ કરશે વિચાર સમાજ સમક્ષ મુકતી વખતે તત્કાળ પરિણામની અપેક્ષા ન રાખી શકાય. શુદ્ધ જીવનની ભૂમિકામાં પ્રયુક્ત વિચારને મૂકી દેવો એ જ વિચારકનું કામ છે.

પરિસ્થિતિ પરિવર્તનનું કામ સમાજનું છે. વિચારના પ્રકાશમાં પરિસ્થિતિ ઓળખીને પરિવર્તન કરવાની શક્તિ સમાજમાં હોય છે. સમાજમાં તરેહ-તરેહની સંસ્થાઓ હોય છે, જેનાથી સમાજનું જીવન ચાલે છે. પરિવર્તનના સંદર્ભમાં એ જોવાની જરૂર હોય છે કે કઇ સંસ્થાની આ વખતે કેટલી ઉપયોગિતા છે, કેટલીમાં ગુણ જ ગુણ છે, કેટલીમાં દોષ જ દોષ છે, કેટલીમાં ગુણ-દોષ બને છે. સરકાર, વર્ણ, આશ્રમ, વિવાહ વગેરે બધી સંસ્થાઓ જ છે. ગુણવાન સંસ્થાઓને રાખવી જોઇએ. દોષયુક્ત સંસ્થાઓને તોડવી જોઇએ. પરંતુ જેમ દોષ હોવા છતાં ગુણ વધારે હોય અને દોષ સહન કરીને પણ રાખવાની કોશિશ કરવી જોઇએ: સાથોસાથ એના દોષ નિવારણનીયે કોશિશ કરવી જોઇએ

સેવક સેવાકાર્ય કરતો રહે છે. એને પરિસ્થિતિ-પરિવર્તનની ચીંતા નથી હોતી. જેમ પોતાની ભૂલને કારણે ફરી ફરી બીમાર પડનાર રોગીની ચિકિત્સા ડોકટર કરે છે, તેમ સેવક સમાજની સેવા કરતો રહે છે. એ એમ નથી વિચારતો કે એમાં કોની કેટલી ભૂલ છે. જે રોગી ચિકિત્સક પાસે જાય છે, એને એ વિશ્વાસ હોય છે કે એની ભૂલ હોવા છતાં એને પ્રેમ મળશે. આવો જ લોકોનો વિશ્વાસ સેવકને પ્રાપ્ત થતો રહેવો જોઇએ.

સમાજ પરિવર્તનની યોજનામાં આ ચારેય તત્ત્વ જો પોત-પોતાને સ્થાને કામ કરતા હોય તો સાચી દિશામાં સમાજનો વિકાસ થતો રહે છે. પછી ક્યારેક ધીમો ને ક્યારેક ઝડપી દેખાય. પ્રયત્ન તો એ હોવો જોઇએ કે દરેક કાર્યકરમાં કરૂણા, નિરલસ વૃત્તિ અને સેવાની યોગ્યતા એ ત્રણેય હોય; પરંતુ જો એમ ન થાય તો એ જોવું જોઇએ કે કોણ કયું કામ કરી શકે. એ જોઇને સંયોજન કરવું જોઇએ, કે જેથી બધા એકમેકના પૂરક બને અને સર્વ મળીને સમગ્ર બને.

સરહદી જીલ્લાઓના વહીવટમાં મજબુતી

ભારત સરકારે રાજ્યોની સરકારોને સીમા પરના જીલ્લાઓના વહીવટીતંત્રને મજબુત બનાવવાની સલાહ આપી છે એમ જાણવા મળે છે. સીમા પર આવેલા રાજ્યોના મુખ્ય પ્રધાનોએ તેઓ નવી દિલ્હીમાં હતા ત્યારે વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ સાથે આ બાબતમાં ચર્ચાવિચારણા કરી હતી. સીમા પરના રાજ્યોને ખાસ કરીને સરહદી વિસ્તારોમાં રાષ્ટ્રવિરોધી અને ભાંગફોડિયા પ્રવૃત્તિ ન થાય એની તકેદારી રાખવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે.

છેલ્લા કેટલાક સમય થયા ભારત સરકાર સરહદ પરના જીલ્લાઓમાં થતી, ખાસ કરીને સામ્યવાદીઓની રાષ્ટ્રવિરોધી પ્રવૃત્તિઓથી ચિંતિત છે. આ જીલ્લાઓમાં અમુક પરદેશી સત્તાની તરફેણમાં સુક્ષ્મ રીતે પ્રચાર ચાલી રહ્યો છે. સીમા પરના આ જીલ્લાઓની તરફેણમાં અનુભવી વહીવટકર્તાઓને મૂકવામાં આવે એવો સંભવ છે.

અશ્લીલતા સામે વિનોબાજીની લાલબત્તી

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

કોઇ પણ સંજોગોમાં દુર જોઇએ. આ બધાં કાંઈ પાઠયપુસ્તકોનાં સુત્રો નથી ભારતીય પ્રજાનો ઇતિહાસ વાંચવાની જેમણે પરવા કરી છે તેઓ જાણે છે કે ભારતી સમાજના ઘડવૈયાઓએ સેંકડો વર્ષોના અનુભવ પછી પ્રાપ્ત કરેલાં એ તો પાંચ રત્નો છે.

સિનેમા, અખબારો અને રેડીયો લોકશિક્ષણમાં શક્તિશાળી માધ્યમો છે એવો દાવો કરવામાં આવે છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ગાંધીની કલ્પનાનું સ્વરાજ્ય

(ધીરેન્દ્ર મજુમદાર)

૧૯૪૪માં ગાંધીજી જેલમાંથી બહાર આવ્યા. ૧૯૪૨ના આંદોલન પછી સરકારે ખાદીનું નામનિશાન રહેવા દીધું નહોતું, એ વાત એમને ખટકી. તેઓ તો ખાદીને સ્વરાજ્યનું વાહન બનાવવા ઇચ્છતા હતા. એમની દૃષ્ટિએ સ્વરાજ્યનો અર્થ પ્રત્યક્ષ સ્વતંત્ર લોકશક્તિની સ્થાપના, એ હતો. તેઓ માનતા કે સૈનિકશક્તિ પર આધારિત રાજ્ય એ કાંઇ સાચું સ્વરાજ્ય નથી, પછી એ સ્વદેશી-રાજ્ય ભલે હોય. તેથી સ્તો તેઓ કહેતા કે ઇંગ્લાંડ, અમેરીકા, જર્મની, વગેરે દેશોમાં સ્વરાજ્ય નથી. આપણે આ સ્વરાજ્યનો પુરેપુરો અર્થ જ સૌ પ્રથમ સમજી લેવાની જરૂર છે.

લોકશક્તિની ગાંધીની કલ્પના

ખાદીનું નવસંસ્કરણ કરવા વિશે એમણે સ્પષ્ટ કહેલું કે ખાદીએ પોતાના પગ ઉપર અર્થાત્ સ્વતંત્ર લોકશક્તિના આધાર ઉપર ઉભું રહેવાનું છે, કે જેથી એવો અવસર આવે કે રાજ્ય-શક્તિ એનો વાળ પણ વાંકો ન કરી શકે. જ્યાં સુધી ખાદી રાજ્ય-નિરપેક્ષ, સ્વતંત્ર લોકશક્તિ પર ઉભી ન રહે ત્યાં સુધી તે ગાંધીજી દ્વારા પરિકલ્પિત સ્વરાજ્યની અધિષ્ઠાત્રી શક્તિ ન બની શકે. તેથી તો એમણે કહેલું કે ચરખા સંઘની કામનાપૂર્તિ પોતાને સાત લાખ ગામોમાં વિભક્ત કરવામાં છે. એમના મત પ્રમાણે એના અમલમાં જે વ્યુહ-રચનાની વાત હતી, એની પાયાની શક્તિ ૭ લાખ લોકસેવકો ગામોમાં પૂર્ણ થતી હતી. આમ કર્યા વિના નિરપેક્ષ શક્તિનું અધિષ્ઠાન દેશમાં ન થઇ શકે.

ધીરે ધીરે તેઓ આ કાર્યક્રમનું સ્પષ્ટીકરણ કરતા ગયા. કોંગ્રેસના ભાવિ સ્વરૂપની કલ્પના રજુ કરતી વખતે લોકશાહીમાં ભવિષ્યમાં સંઘર્ષ ક્યાં ઉપસ્થિત થશે એનો નિર્દેશ પણ તેઓએ કર્યો. એમણે સ્પષ્ટ કહ્યું કે સાચી લોકશાહીની સ્થાપના સારૂ સૈનિક-શક્તિ અને નાગરિક-શક્તિ વચ્ચે સંઘર્ષ અનિવાર્ય છે. લોકશક્તિએ આ સંઘર્ષનું આહ્વાન જો સ્વીકારવું હોય તો એમાં સૈનિક-નિરપેક્ષ સ્વતંત્ર શક્તિનું સંગઠન થવું આવશ્યક છે.

સ્વરાજ્યનું અસલી પગલું

આ ધ્યેય સિદ્ધ કરવા સારૂ તેઓ એ વખતે કોંગ્રેસને સૌથી વધુ યોગ્ય માનતા હતા અને એમનું એ માનવું સ્વભાવિક પણ હતું. કોંગ્રેસે વર્ષોના ત્યાગ અને તપસ્યા દ્વારા જે લોકશક્તિ નિર્માણ કરેલી, એણે દેશના વિદેશી રાજ્યને સમાપ્ત કરી દીધું હતું. તેથી ગાંધીજીના મનમાં કોંગ્રેસને જ સ્વરાજ્ય મળ્યા બાદના આગલા પગલાંનું વાહન બનાવવાની કલ્પના હતી. આઝાદીના આંદોલન દરમીયાન ગાંધીજી દેશ સમક્ષ એ વિચાર હમેશાં મુકયા કરતા કે વિદેશી રાજ્યનું નિરાકરણ એ તો પાશેરામાં પહેલી પુણી છે. તેથી વિદેશી રાજ્યનું અસલી પગલું ભરવાની વ્યુહ-રચના વિચારવી એ એમના જેવા એક સફળ સેનાપતિ સારૂ ઉચિત જ હતું.

તેથી તો એમણે કોંગ્રેસને સત્તા હાથમાં લેવાને બદલે લોક સેવક સંઘ રૂપે જન-જનમાં ફેલાઇ જવાની સલાહ આપી. સ્વરાજ્યની સ્થાપના સારૂં ચરખા સંઘના નવસંસ્કરણ દ્વારા જે વ્યુહરચનાનો શ્રી ગણેશ તેઓ કરવા માગતા હતા એની પૂર્તિ કોંગ્રેસના રાજકીય સંસ્થા સ્વરૂપનું વિસર્જન કરી એને લોકસેવક સંઘનું રૂપ આપીને તેઓ કરવા માગતા હતા. આ વાત એમણે જેલમાંથી બહાર નીકળતાં વેંત કહેલી

ગાંધીજીએ પોતાના અંતિમ દિવસોમાં આ પ્રકારની વ્યુહરચના કરી. કહી નથી શકાતું કે તેઓ જીવતા હોત તો દેશને કઇ દિશામાં દોરત. દુર્ભાગ્યે કેવળ સમસ્યાઓ અને એના ઉકેલનો સંકેત માત્ર દઇને તેઓ ચાલ્યા ગયા. એ દિશામાં એમનું સુનિશ્ચિત દિશા-સુચન આપણને ન મળી શક્યું. આપણને બધાને દિશાનું ભાન રહ્યું નહીં ને આપણે ચાલુ ધરેડમાં જ ચાલતા રહ્યા.

લોકશકિત નિર્માણનું આંદોલન

ત્રણ વર્ષ બાદ વિનોબાજીએ તેલંગણાની સમસ્યાને નિમિત્ત બનાવીને દેશમાં ભૂદાન આંદોલનની શરૂઆત કરી શરૂ શરૂમાં દેશના લોકોએ એને ભૂમિ-સમસ્યાનો અહિંસાત્મક ઉકેલ શોધવાનો પ્રયાસ માત્ર સમજ્યું. કેટલાકોએ એને ભારતીય દાન પરંપરાની પુનઃ પ્રતિષ્ઠા કરવાનો કાર્યક્રમ માન્યો. કેટલાક લોકોને એમાં મૃતપાય રચનાત્મક કામોનું પુનર્જીવન દેખાયું. આ પ્રકારની વિવિધ ભાવનાઓ વચ્ચે વિનોબાનાં ડગલાં આગળ ને આગળ મંડાતાં ગયાં. દેશના લોકો નિરાશા વચ્ચે આશાનું એક કિરણ જોઇને ઉત્સુકતાથી એ તરફ વળ્યા.

એ ડગલાં આગળ વધતાં વધતાં ૧૯૫૨માં જ્યારે સેવાપુરી સંમેલનમાં પહોંચ્યાં ત્યારે દેશે જોયું ય આ માત્ર ભૂમિ-સમસ્યાનો તાત્કાલિક ઉકેલ લાવવાનું સાધારણ આંદોલન જ નહીં, બલ્કે માનવીય સમસ્યાના ઉકેલ સારૂ એક ક્રાંતિકારી સ્પંદન તથા સર્વોદય સમાજની સ્થાપના સારૂ રાષ્ટ્રીય આંદોલન છે.

આગલે વર્ષે ચાંડીલ સંમેલનમાં વિનોબાજીએ ભૂદાનયજ્ઞના મુળ લક્ષ્યની ઘોષણા કરી. એમણે કહ્યું કે સ્વરાજ્યનું અધિષ્ઠાન જ ભૂદાનનું લક્ષ્ય છે. આ સ્વતંત્ર લોકશકિત દંડશક્તિથી ભિન્ન છે અને હિંસાશકિતની વિરોધી છે. આ ઘોષણાને આપણે સર્વોદયનું ઘોષણા પત્ર માનીએ છીએ.

અખિલ ભારત સર્વ સેવા સંઘે એ ભાષણમાં રાજકારણનો એક નવો અધ્યાય દીઠો. વર્તમાન રાજકારણથી ગળે સુધી આવીને જે લોકો કોઇક વિકલ્પની ખોજમાં હતા, એમને આ વક્તવ્યમાં એક નવી દિશા દેખાઇ, અને તેઓ પણ ભુદાન આંદોલન તરફ આકર્ષાયા. વિનોબાજીનું આ વક્તવ્ય ગાંધીજીના ચરખા સંઘના નવસંસ્કરણ અને કોંગ્રેસના નવ-જન્મની કલ્પનાનું એક રીતે સ્પષ્ટીકરણ હતું.

લોકોના સહયોગની અનિવાર્યતા

સવાલ એ છે કે વિનોબાજી કેવળ દંડશકિતથી ભિન્ન જનશકિતનું અધિષ્ઠાન—એટલું જ કહેત તો તે શું નવી રાજનીતિ બનત કે! મારા માનવા પ્રમાણે એમ ન થાત. એમણે સ્પષ્ટ પણે એને 'દંડ શકિતની વિરોધી' કહી. એમ કેમ? એ સમજી લેવું જોઇએ. વૈજ્ઞાનિક પ્રગતિને કારણે રાજકીય ને આર્થીક અતિકેન્દ્રીકરણને પરિણામે દુનીયામાં જે પ્રકારની રાજકીય અધિસત્તાની સમસ્યા ઉભી થઇ છે તેમ જ ખેતીપ્રધાન ગીચ વસતિવાળા દેશોની જાગૃતિથી દુનીયામાં જે પ્રકારની આર્થીક સમસ્યા ઉભી થઇ છે, એના સમાધાન સારૂ દંડશક્તિને પણ પોતાનાથી ભિન્ન લોકશકિતના આધાર ઉપર નાનાં નાનાં એકમોના અભિક્રમ ને નેતૃત્વના વિકાસની આવશ્યકતા પેદા થઇ છે, કેવળ રાજકીય અધિસત્તાની સમસ્યાને કારણે જ નહીં, બલ્કે દંડ શક્તિ ઉપર આધાર રાખતી રાજકીય લોકશાહી પર જ્યારથી લોક-કલ્યાણની જવાબદારી નાખવામાં આવી છે અને રાજ્યની પરિભાષામાં એને કલ્યાણ-રાજની સંજ્ઞા પણ આપવામાં આવી છે, ત્યારથી આ કલ્યાણની જવાબદારી સફળતાપૂર્વક પાર પાડવા સારૂયે રાજ્ય તરફથી જ આ ભિન્ન શકિતના સંગઠનની આવશ્યકતા ઉભી થઇ છે. રાજ્ય પાસે સૈનિકશક્તિ અને અર્થ-શકિત એ બે શકિત છે એને એને જ આધારે કોઇ પણ રાજ્ય જન-કલ્યાણ કાર્યનું સફળ સંયોજન ન કરી શકે. રાજ્યનું સ્વરૂપ ફાસીવાદી, સામ્યવાદી યા લશ્કરી સરમુખત્યારશાહીનું હોય કે પછી પાર્લામેન્ટવાદી લોકશાહીનું હોય, તોય જન-કલ્યાણ કાર્યની સફળતા સારૂ આ ભિન્ન શકિતની આવશ્યકતા સૌને છે જ. તેથી જેઓ દંડ શકિત પર આધારિત સમાજ વ્યવસ્થામાં માને છે, તેઓએ પણ આ શકિતનું સંગઠન કરવું પડશે

પરિસ્થિતિનો તકાદો

જે દેશોની આર્થિક પરિસ્થિતિ ખેતીપ્રધાન છે અને પુષ્કળ વસતિને કારણે બેકારીની સમસ્યા છે, તે દેશોએ પણ કૃષિમૂલક ગ્રામોદ્યોગ પ્રધાન અર્થનીતિ જ અપનાવવી પડશે. આમ આપણે જે કહીએ છીએ કે કૃષિમૂલક ગ્રામોદ્યોગ પ્રધાન અર્થનીતિ અપનાવવી છે, તે સર્વોદયનો જ કોઇ વિશિષ્ટ કે અલગ કાર્યક્રમ નથી. સૈનિકશકિત દ્વારા સંચાલિત સમાજને પણ આ પ્રકારની અર્થનીતિની આવશ્યકતા છે એ કારણે જ દેશના જે નેતાઓ દંડ-શકિત દ્વારા સંચાલિત રાજનીતિમાં

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૧૨)

ખાસ દરખાસ્ત: હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)
ક્રિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલો તાજો માલ અમે સઘળી જનતા સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ.
અગરબત્તી—કેરમબોર્ડ—પ્લાસ્ટીક, રોલ્ડગોલ્ડ અને ચાંદીની બંગડીઓ. નવીન ઘરેણાં અને માથાની ચીજો. ટીકડીઓ, ડાયમોન્ટીસ અને ઝાલર. મુરાદાબાદી વાસણો અને ફેન્સી ગુડસ.
ટ્રેડરો અને હોકરો માટે અમે ખાસ માલ રાખીએ છીએ અને ખાસ ધ્યાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરબન આવો ત્યારે અમારી મુલાકાત લ્યો.
એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ
ડાઇરેક્ટ ઈમ્પોર્ટસ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૨૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફોન ૨૭૩૪૬ — ડરબન.
અમારૂં પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વિવિધ વર્તમાન

પાટિલનું મંતવ્ય

વોશીંગ્ટન: ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ અને પ્રમુખ શ્રી કેનેડી વચ્ચે મુલાકાત થવાના સંજોગો વિષે ભારત ના અનાજ અને ખેતીવાડી-ખાતાના પ્રધાન શ્રી એસ. કે. પાટીલ અને અમેરીકાના વિદેશમંત્રી શ્રી ડીન રસ્ક વચ્ચે ચર્ચા થઇ હતી.

વિદેશખાતાની કચેરીમાં ૩૦ મીનીટ સુધી ચર્ચા કર્યા બાદ શ્રી પાટીલે પત્ર કારોને કહ્યું હતુ કે પ્રમુખ શ્રી કેનેડી અને શ્રી નહેરૂ વચ્ચે મુલાકાત થવાના સંજોગો વિષે અમે ચર્ચા કરી હતી. અને એ વિષે તદ્દન ખાતરી છે કે બંને વચ્ચે શક્ય તેટલી વહેલી મુલાકાત થશે. જો કે હાલ તો આવી મુલાકાત માટેની 'ઉત્કટ ઇચ્છા'' સિવાય કોઇ યોજનાઓ નથી. શ્રી રસ્ક આવી મુલાકાત માટે આતુર છે.

શ્રી પાટીલે એવો નિર્દેશ કર્યો હતો કે શ્રી નહેરૂ અમેરીકાની મુલાકાતે આવે ત્યારે આવી મુલાકાત થશે.

હેમરશોલ્ડના સલાહકાર એક ભારતવાસી

યુનો : યુનોના મહામંત્રી શ્રી દાગ હેમરશોલ્ડે પત્રકાર પરિષદમાં જાહેર કર્યું હતું કે તેમના સલાહકાર મંડળના શ્રી એન્ડ્રયુ કોરડીયરની જગ્યા એ હાલ ખાસ રાજકીય બાબતો માટે યુનોના અંડર સેક્રેટરી તરીકે કામ કરતાં ભારતીય અધિકારી શ્રી સી વી. નરસિંહનની નિમણુક કરવાનું નક્કી થયું છે.

નવી ફીરંગી સૈન્ય ભરતી

એંગોલા ખાતેના ફીરંગી દળમાંથી ભરતીરૂપે ૨૪૮૦ સૈનિકોનું એક દળ અહીંથી સ્ટીમરમાં રવાના થયું છે. ૨૦૦ ટુકડીઓનું એક વધુ દળ ફીરંગી ગીયાના ખાતે ફીરંગી દળમાં ભરતી રૂપે બીજી સ્ટીમરમાં રવાના થયું છે.

અવકાશમાં બીજો માનવી?

ફ્લોરીડા: પોતાની કક્ષાની બીજી માનવ સહિત અવકાશયન યોજનાની પુર્વ તઇયારી રૂપે અમેરીકાએ એક 'રેડ-સ્ટોન' રોકેટ સંપુર્ણ વ્યવસ્થા સજ્જ રાખ્યું છે. ૬૯ ફુટની લંબાઇ ધરાવતું આ રોકેટમાં અવકાશમાં મુસાફરી કરનાર બીજા માનવી તરીકે કાં તો નૌકાદળના લેફ્ટનન્ટ કર્નલ જહોન ગ્લેન જશે, અથવા હવાઇ દળના કેપ્ટન વર્જીલ ગ્રીસન પર તે માટે પસંદગી ઉતરશે.

એ સિવાય પણ, ઓગસ્ટ તથા સપ્ટેમ્બર મહિનામાં 'રેડ-સ્ટોન' વડે સંચાલિત એવા બીજા બે પેટાકક્ષીય, ઉડ્ડયનો અમેરીકા તરફથી કરવામાં આવશે.

વોશીંગ્ટનના વહીવટમાં હબસીને સ્થાન

લંડન: પ્રમુખ શ્રી કેનેડીએ વોશીંગ્ટન શહેરની ત્રણ સભ્યોની સરકારમાં એક અગ્રણી હબસી ફ્રાન્ક ડી. રીગ્ઝને સ્થાન આપવા પસંદગી કરી છે. આ નિમણુંક ની મંજુરી માટે અમેરીકાની સેનેટમાં પત્ર મોકલવામાં આવશે.

શ્રી રીગ્ઝ વોશીંગ્ટન શહેરના કમીશનના બોર્ડમાં આવનારા પહેલા હબસી હશે, અમેરીકાના બંધારણમાં કરવામાં આવેલી ખાસ જોગવાઇઓ અનુસાર આ શહેરના કાનુન બનાવવામાં આવ્યા છે.

પ્રમુખ કેનેડીના ખાસ મદદનીશો પૈકીના શ્રી રીગ્ઝ એક છે. તેઓ ડેમોક્રેટીક પક્ષના રાજકારણમાં સક્રિય ભાગ લે છે.

ગયે વર્ષે તેઓ ડેમોક્રેટીક પક્ષની રાષ્ટ્રીય સમિતિના સભ્યપદે ચૂંટાયા હતા.

યુરી ગાગરીન લંડન જશે

અવકાશયાત્રી ગાગરીન લંડન મંગળવાર પહોંચશે. તેઓ લંડનમાં સોવીયેટ ટ્રેડ ફેર ની મુલાકાત લેશે. યુરી ગાગરીનને રશીયન લોકો ''કોન્કરર ઓફ ધ સ્ટાર્સ''ના બિરૂદથી નવાજે છે. આ અવકાશયાત્રી, યુરી ગાગરીનની પ્રથમ લંડન પ્રવાસ છે.

ન્ક્રુમા રશીયાના પ્રવાસે

પ્રમુખ ન્ક્રુમા રશીયન વિમાન ઇલ્યુશીન ૧૮ની અંદર બેસી રશીયાના પ્રવાસે ઉપડી ગયા છે. પ્રમુખશ્રીની સાથે બે કેબીનેટ પ્રધાનો, સરકારી અમલદારો અને બીજા થોડાક કાર્યવાહકો છે. ન્ક્રુમા એકાદ માસ રહી રશીયાનો પ્રવાસ કરે એવી સંભાવના છે.

જર્મન શાંતિ કરાર પર સહીઓ થશેજ

લંડન: મોરકો રેડીયોએ જણાવ્યું છે કે ક્રેમલીનમાં મળેલી સભામાં સોવિયેટ વડા પ્રધાન શ્રી ક્રુશ્ચેવે કહ્યું હતું કે રશીયા કોઇની ધમકીઓને શરણે થનાર નથી અને જર્મન શાંતિ કરાર ઉપર સહીઓ થશે જ.

સોવીયેટ નેતાએ કહ્યું કે ચાન્સેલર એડેનોરની જર્મનીના એકીકરણની ફોર્મ્યુલાનો અર્થ એવો થાય છે કે પશ્ચિમ જર્મની પૂર્વ જર્મનીને ગળી જાય. અમે આ નિરાકરણનો અસ્વિકાર કરીએ છીએ. પશ્ચિમ જર્મની માટે નાકાબંધી નહિ હોય. પશ્ચિમ જર્મની દરેક સાથે મુક્ત પત્રવ્યવહાર કરી શકશે પરંતુ સ્વાતંત્ર્ય માટે પુર્વ જર્મની સાથે કરાર કરવા પડશે.

નવી જાતનો ટેલીસ્કોપ

લંડન: ચંદ્રલોક પર માનવી ઉતરે ત્યારે તેની પરિસ્થિતિ નીહાળી શકાય એવો રાક્ષસી ટેલીસ્કોપ બ્રિટનની માનચેસ્ટર યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર ઝેડનેક કોપાલે તઇયાર કર્યો છે. આ ટેલીસ્કોપ પૃથ્વીથી ૧૦ હજાર ફુટ ઉંચે રાખવામાં આવશે અને તેના વડે ૩૬૦ મીટરથી મોટું માપ ધરાવતી ચંદ્રલોક પરની દરેક વસ્તુ જોઇ શકાશે.

પ્રોફેસર કોપાલ વધુમાં એમ પણ જણાવે છે કે; આ ટેલીસ્કોપ ચન્દ્રલોક પર માનવીના ઉતરાણથી ઉંચે ઉડનારા ધુળના ગોટા પણ જોઇ શકશે. ઉપરાંત ચંદ્રલોક પરનું ઉષ્ણુતાંમાન, પર્વતોની ઉંચાઇ અને જ્વાળામુખીની ખાઇઓની ઉંડાઇ તેનાથી માપી શકાશે.

યુનો સમિતિના સભ્યો ટાંગાનીકા જશે

યુનો સમિતિના સભ્યો બેચુઆનાલેન્ડ જવાને બદલે હવે ટાંગાનીકા જશે. બેચુઆનાલેન્ડ જઇ યુનો સમિતિ ના સભ્યો સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા જવા માંગતા હતાં, પરંતુ સભ્યો વચ્ચે કંઇક મતભેદ હતો. એ મતભેદ પુરો થાય તે પહેલાં બ્રીટીશ સરકારે આ સભ્યો ને પરવાનો આપવાની ના પાડી દીધી. આથી હવે યુનોના સભ્યો ટાંગાનીકા જશે.

આ પરવાનો રદ થયા પછી, બ્રીટીશ પાર્લામેન્ટમાં વિરોધ પક્ષના નેતા ગેઇટસ્કીલે સરકારની નીતિની ખુબજ ટીકા કરી હતી. પાર્લામેન્ટની બેઠક વખતે વિરોધ પક્ષના બીજા સભ્યો તરફથી પણ આ પરવાના બાબતમાં ખૂબ જ ટીકા થઇ હતી.

ચીફ હોસીએ કુટાકોનો અહેવાલ

સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાના હેરેરો કોમ ના મુખી, ચીફ હોસીએ કુટાકોએ એક અહેવાલમાં જણાવ્યું છે કે યુનાઇટેડ નેશન્શના ટ્રસ્ટીશીપ હેઠળ સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા રહે એમ અમે ઇચ્છીએ છીએ. આમ થવાથી બીન-કોમી ધોરણે નવી સરકાર રચી શકાશે. જો આમ નહિ થાય તો પ્રભુનેજ ખબર કે શું થશે! હું વિશ્વને ખાતરી આપી શકું એમ છું કે જ્યાં–સુધી મારૂં ચાલે ત્યાં સુધી આ દેશમાં ખૂનામરકી થશે નહિ. પરંતુ પછીની વાત મને ખબર નથી.

ચીફ હોસીએ અંગ્રેજી કે આફ્રિકાન્સ બોલી શકતા નથી. ઉપરનો અહેવાલ તેમણે એક ઇન્ટરપ્રીટર મારફતે આપ્યો હતો.

કલર્ડ કન્વેનશનના સભ્યો જામીન પર છુટયા

કલર્ડ કન્વેનશન ભરવા ઉપર પ્રતિબંધ મૂકાયા પછી કલર્ડ લોકોના અમુક નેતાઓ પાછળથી મળ્યાં હતાં. આ સભામાં હાજર રહેલાં અમૂક નેતાઓ માંથી અગિયારની ધરપકડ થઇ હતી. ગઇ કાલે તેઓ કોર્ટમાં હાજર થયાં હતાં. જામીનની માંગણી થતાં, તેઓ હવે જામીન પર છૂટયાં છે.

આ કલર્ડ કન્વેનશન પર પ્રતિબંધ મૂકાતાં ચારે તરફથી સરકાર ઉપર વિરોધના પત્રો મોકલાયાં છે. પકડાયેલાંઓના નામ આ પ્રમાણે છે. મી. કાર્લીફ માર્ની, મી. આર. એસ નાયડુ, મીસ. માર્ગારેટ કારટલ, મી. એસ. બીડલ, મી. નોર્મન ડેનીયલ્સ, મી જે. ગોડાર્ડ, મી. સડન, મીસ ફીડરીક્સ, મી. મંગાલી, મી. મેઇટલેન્ડ અને મી. ગ્રેલેન્ટ.

ગાંધીની કલ્પનાનું સ્વરાજ્ય

(૨૧૧ પાનાનું અનુસંધાન)

માને છે અને સાથોસાથ ગાંધીવિચારથી પ્રભાવિત છે અથવા જેમને વસ્તુસ્થિતિનું પુરૂં દર્શન છે, તેઓ પણ આ પ્રકાર દેશ અને સરકાર સમક્ષ મુકે છે. એ પણ સ્પષ્ટ છે કે જો આ પ્રકારની અર્થનીતિ ચલાવવી હોય તો એના સફળ સંચાલન સારૂ નાનાં નાનાં ગ્રામએકમો ઉભાં કરવાં જ પડશે, કેમ કે વિકેન્દ્રિત વ્યવસ્થા કેન્દ્રિત સંચાલનથી ચાલી ન શકે. કેન્દ્રીકરણ ને વિકેન્દ્રીકરણનો પોતપોતાનો સ્વભાવ ને સ્વધર્મ હોય છે અને એ અનુસારજ એણે ચાલવું રહ્યું, પછી રાજકીય વિચારસરણી ગમે તે હોય. આમ ચીનની, પાકીસ્તાનની કે હીંદુસ્તાનની પરિસ્થિતિ ખેતીપ્રધાન છે અને આ દેશોમાં પુષ્કળ વસતિની સમસ્યા છે તો આ દેશોના રાજદ્વારી નેતાઓના અર્થનીતિ અંગેના વિચારો આજે ગમે તે હોય, છતાં પરિસ્થિતિની અનિવાર્યતા એમને આ કૃષિમૂલક ગ્રામોદ્યોગ પ્રધાન નીતિ અપનાવવાની ફરજ પાડશે તેમ જ એના સફળ સંચાલન સારૂ નાનાં નાનાં ગ્રામએકમોના અભિક્રમ ને નેતૃત્વનું એમણે સંગઠન કરવું જ પડશે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના વુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હિંદના સમાચારો

તા. ૧૧-૭-૧૯૬૧.

પંઢરપુરના વિઠોબા મંદિરમાં હરિજનો અને પારસી પ્રવેશ્યા

શોલાપુર: મહારાષ્ટ્રના સર્વોદયવાદી નેતા શ્રી અપ્પાસાહેબ પટવર્ધનની આગેવાની હેઠળ હરિજનો અને પારસીઓ સહિત સર્વોદયવાદી કાર્યકરોની એક મંડળીએ વિઠોબા મંદિર અને પંઢરપુરની મુલાકાત લીધી હતી. આ દિવસે જ ત્રણ વર્ષ પહેલાં આચાર્ય શ્રી વિનોબા ભાવેએ પોતાના હરિજન અનુયાયીઓ સાથે આ મંદિરમાં પ્રવેશ કર્યો હતો ત્યારથી દર વરસે આ દિવસે મંદિર પ્રવેશ કરવામાં આવે છે અને તેથી આજે ત્રીજો વાર્ષિક ઐતિહાસિક મંદિરપ્રવેશ હતો. સર્વોદય સંસ્થા દર વર્ષે આ દિવસને સર્વોદય દિન તરીકે ઉજવે છે.

મંદિર ખાતે એકત્ર થયેલા લોકોને સંબોધતાં શ્રી પટવર્ધને રોજીન્દા જીવનમાંથી સર્વ પ્રકારની અસ્પૃશ્યતાથી મુક્ત થવાનું અને સંગઠિત થઈને, એક બનીને પ્રજાના કલ્યાણ માટે કામ કરવાનું લોકોને જણાવ્યું હતું.

'જલસુદ્રા' જપાની જહાજ સાથે ભટકાયું

જામનગર: અત્રે ભારે વરસાદ સાથે જોરદાર પવન ફુંકાતો હોવાથી સિંધીયા સ્ટીમ નેવીગેશનના માલવાહક જહાજ 'જલસુદ્રા'નું લંગર તુટી જતાં તે મીઠું ભરેલા જાપાની જહાજ 'પુરોકામારૂ' સાથે અથડાઈ પડ્યું હતું.

બંને સ્ટીમરો વચ્ચેનું એક હોડકું સંપૂર્ણપણે ચગદાઈ ગયું હતું. આ અથડામણને પરિણામે રૂા. ૬૦ હજારનું નુકશાન થયું હોવાનો અંદાજ મૂકવામાં આવ્યો છે.

જામનગરનું આકાશ એક અઠવાડિયાથી કાળા ડીબાંગ વાદળોથી છવાયેલું છે અને અવારનવાર પવનના સુસવાટા સાથે ઝાપટાં પડે છે. વરસાદને પરિણામે બેડીપોર્ટમાં લગભગ નવેક જેટલાં જહાજો અટવાઈ પડ્યા છે.

રાષ્ટ્રપતિ નિવૃત્તિ કાળમાં સર્વોદય આંદોલનમાં જોડાશે

પટણા: ભારતના રાષ્ટ્રપતિપદેથી નિવૃત્ત થયા બાદ ડૉ. બાબુ રાજેન્દ્રપ્રસાદ પટણા ખાતેના સદાકત આશ્રમમાં નિવાસ જમાવી સર્વોદય આંદોલનમાં કામ કરશે એવું અહીં જાણવા મળ્યું છે.

૧૯૨૫ થી ૪૬ સુધી આ આશ્રમમાં વસીને રાષ્ટ્રપતિએ બિહાર પ્રદેશ કોંગ્રેસના આ વડા મથક ખાતેથી કોંગ્રેસની પ્રવૃત્તિઓનું નિયંત્રણ કર્યું હતું.

પોતાની ભાવિ પ્રવૃત્તિઓ સંબંધમાં રાષ્ટ્રપતિએ તાજેતરમાં, આ આશ્રમ સાથે સંકળાયેલી બિહાર વિદ્યાપિઠના પ્રધાન અધ્યાપક શ્રી નાથુસિંગે પત્રવ્યવહાર કર્યો છે, જેની વિગતો જણાવવાનો ઇન્કાર કરવામાં આવ્યો છે.

રાષ્ટ્રપતિ જુલાઇએ પટણાની ખાનગી મુલાકાતે આવવાનો સંભવ છે.

ગોવા અંગેની પ્રવૃત્તિથી શ્રી નહેરૂને વાકેફ કર્યા

નવી દિલ્હી: ગોવા રાષ્ટ્રીય આંદોલન સમીતીના અધ્યક્ષ શ્રીમતી અરૂણા અસફઅલીએ આજે વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂને મળી, 'ગોવા સપ્તાહ' ઉજવણી અંગે સમીતીએ કરેલી વ્યવસ્થાનો વિગતવાર અહેવાલ આપ્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે જાહેર જનતાનો એમના કાર્યક્રમને સારો એવો ટેકો મળ્યો છે.

શ્રી નહેરૂએ એવી ખ્વાહીશ દર્શાવી હોવાનું એમણે જણાવ્યું હતું કે સમીતીના કાર્યને શ્રી નહેરૂએ આવકારી, ગોવા જલ્દીથી મુક્ત થશે એવી પોતાની માન્યતાને દોહરાવી હતી.

કોંગ્રેસ એ કોઈ પક્ષ નથી પણ એક રાષ્ટ્રીય સંસ્થા છે

જયપુર: કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી સંજીવ રેડ્ડીએ અત્રે કોંગ્રેસ કાર્યકરોની સભામાં પ્રવચન કરતાં કોંગ્રેસીઓને માત્ર સ્થાનિક પ્રશ્નોનો જ વિચાર ન કરતાં દેશના મોટા પ્રશ્નો પર વિચાર કરવા વિનંતિ કરી હતી અને જણાવ્યું હતું કે કોંગ્રેસ એ કોઈ રાજકીય પક્ષ નથી પણ રાષ્ટ્રીય સંસ્થા છે. કોંગ્રેસને જો કાંઈ થશે તો તેની દેશ પર અસર થશે. દેશમાં આજે કોઈ પક્ષ એવો નથી જે કોંગ્રેસનું સ્થાન લઈ શકે અને વ્યવસ્થિત સરકાર દેશને આપી શકે.

પત્રકારે એક અઠવાડીયા સુધી સહેલી યાતના

બેલગામ: ગોવામાં પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિની સાચી વિગતો મેળવવા માટે પ્રવાસે ગયેલા પત્રકાર શ્રીધર તેલકર અને તેમના પત્નીએ અહીં પાછા ફર્યા બાદ જણાવ્યું હતું કે તેમને મામંગોવ પોલીસ કમીશનરે તા. ૧૪મી જુને પકડ્યા હતા અને પુછપરછ માટે ૧૩ (૧૯?) કલાક સુધી પોલીસ જાપ્તામાં રાખ્યા હતા.

ત્યાર બાદ એમને પંજીમ ખાતે સેન્ટ્રલ પોલીસ સ્ટેશન જેલમાં ત્રણ હથીયારબંધ પોલીસના જાપ્તા હેઠળ લઈ જવાયા હતા અને બાદ ખુબ જ જંગલી હાલતમાં ભયંકર રીતે જુદી જુદી ઓરડીઓમાં પૂરવામાં આવ્યા હતા.

એ પછી શ્રી તેલકર પર ભયંકર રાજદ્રોહનો ભુગર્ભ કાર્યકરો સાથે સંપર્ક સાધવાનો આરોપ મુકી તેમને આગવાડા જેલ કિલ્લામાં હદપાર કરવાની ધમકી પણ અપાઈ હતી અને ખુબ જ બદતર વર્તાવ બાદ એક સપ્તાહ પછી તેમને ગઈ તા. ૨૧મીએ છુટા કરવામાં આવ્યા હતા.

ઓરીસ્સાના પ્રધાનો બંગલામાં નહિ રહે

નવી દિલ્હી: શ્રી વિજયાનંદ પટનાયક જેમણે ઓરિસ્સાના મુખ્ય પ્રધાન તરીકે હોદ્દાના સોગંદ લીધા હતા. તેમણે એક ખાસ મુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે ઓરિસ્સાના પ્રધાનો હવે બે ઓરડાવાળા ફ્લેટો ધરાવતા ધારાસભ્યોના ક્વાર્ટરોમાં રહેશે અને પ્રધાનોના મોટા બંગલાઓ બીજા કોઈ વધુ સારા ઉપયોગમાં લેવાશે.

સરદાર બલદેવસીંગનું હૃદયરોગથી અવસાન

નવી દિલ્હી: લોકસભાના ચાલુ સભ્ય અને સ્વ. સરદાર પટેલના સાથી અને માજી સંરક્ષણ પ્રધાન સરદાર બલદેવસીંગનું તા. ૨૯ જુનની સવારે સાડાપાંચ વાગે, હૃદયપરના હુમલાથી દુઃખદ અવસાન થયું હતું.

સરદાર બલદેવસીંગ છેલ્લા કેટલાક સમયથી અસ્વસ્થ હતા અને ૬॥ વાગે તેમના પર હૃદય રોગનો હુમલો થવા પામ્યો હતો. પરિણામે તેઓ સવારે અવસાન પામ્યા હતા.

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ સવારે સૌ પહેલાં એમના નિવાસ સ્થાને જઈ સ્વ.ને અંજલિ આપી તેમનાં કુટુંબીઓને આશ્વાસન આપ્યું હતું.

તેમના મૃતદેહને ભારતીય વિમાની દળના વિમાનમાં ચંડીગઢ લાવવામાં આવ્યો હતો અને લશ્કરી ગાડીમાં તેમના વતન કુમનામાં લઈ જવાયો હતો. ત્યાં સાંજે ૭-૧૦ કલાકે તેમનો અગ્નિસંસ્કાર કરાયો હતો.

કચ્છના અખાતમાં ૮૦ લાખના ખર્ચે થનારી અદ્યતન દીવાદાંડી

નવી દિલ્હી: ભારત સરકારે કચ્છના અખાતમાં વહાણવટાનો ભય ન નડે તે માટે લુશીંગ્ટન શોલ ખાતે રૂા. ૮૦ લાખના ખર્ચે દીવાદાંડી બાંધવાની ડીઝાઇનોને આખરીરૂપ આપ્યું છે એમ જાણવા મળે છે. તે માટે વિદેશી ટેકનીકલ મદદની માગણી કરવામાં આવી છે. અને તે મળે કે તરત જ બાંધકામ શરૂ કરાશે.

આ દીવાદાંડી ૫૦ ફીટ ઉંડા પાણીવાળા સ્થળે બંધાશે. આ પાણીનાં મોજાં કેટલીકવાર પાણીની સપાટીથી પણ ૫૦ ફીટ ઉંચે સુધી ઉછળતાં હોવાથી દીવાદાંડીનું ટાવર દરીઆના તળીયાથી ૧૬૦ ફીટ ઉંચું રહેશે અને તેમાં બધી સગવડો રખાશે. દીવાદાંડીનું અસરકારક તેજ ૧ કરોડમીણબત્તીઓના તેજ જેટલું રહેશે અને તેથી આ દીવાદાંડી પ્રતિકુળ હવામાનમાં ૧૭ માઇલ દુરથી જોઇ શકાશે આ દીવાદાંડીમાં રેડીઓ બીકન અને ૧૦ માઇલ સુધી પહોંચતાં ધુમ્મસના સીગ્નલો માટેની પણ ગોઠવણ કરાશે.

બે ગોવન નેતાઓ ફરી સપડાયા

મુંબઇ: ગોવા ખાતેના ફીરંગી કારાવાસમાંથી છેલ્લા પાંચ વર્ષના જેલવાસ બાદ ગઇ સાલ મુક્ત થયેલા ગોવાના રાજકીય નેતા શ્રી ગોપાલ અપ્પા અને શ્રી પાંડુરંગ મુલગાંવકરને ગઇ તા. ૧૯મી જુનથી પંજીમ ખાતેના ફીરંગી પોલીસ સ્ટેશને અટકમા રાખ્યા છે.

શ્રી નારાયણ સ્વામીનો બદ્રીનાથમાં દેહોત્સર્ગ

ઋષિકેશ: શ્રી પરમહંસ શ્રી નારાયણ સ્વામીજીનો બદ્રીનાથ ધામ ખાતે દેહોત્સર્ગ થયો હતો.

સેલ હિંદી રેકોર્ડો હવે વધુ સસ્તાં

હિંદી ફીલ્મી રેકાર્ડો કેવળ શી. ૫-૦ નંગ.

નાચ ઘર, નેક ખાતુન, નયા આદમી,
મી. એકસ, હાતિમ તાઇ.

ઈસ્માઇલ આઝાદ, દોસ્ત મોહમદ, યુસુફ આઝાદ, શેકલાલ અને બીજા જાણીતા કવ્વાલોના રેકોર્ડો શી. ૪-૦ નંગ.

સી. ઓ. ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઇએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨, અજમેરી આરકેઇડ, ઓફ ૧૪૧ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ,
પો. ઓ. બોક્સ ૧૫૭૪, — ડરબન ફોન: ૨૧૫૫૮.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

બંગાળીઓનો હઠાગ્રહ

ફ્રાંસની મેલી મુરાદ

વડાપ્રધાન શ્રી મીચેલ દેબ્રેએ રાષ્ટ્રીય ધારાસભાને જણાવ્યું હતું કે અલ્જીરીયાના પ્રશ્નના સમાધાન માટેના તમામ વ્યાજબી માર્ગો બંધ થઇ ગયા પછી ફ્રાંસ પાસે એક જ નીતિ બાકી રહેશે અને તે અલ્જીરીયાના ભાગલા કરી નાખવાની.

તેમણે વધુમાં કહ્યું કે અલ્જીરીઆના પ્રશ્નના સમાધાન અંગે જો ભાગલા-વળમતા પક્ષો સહકાર નહિ કરે તો યુરોપીઅનો અને ફ્રાંસતરફી મુસ્લીમોની સલામતીના હિતમાં અલ્જીરીયાના ભાગલા અને એ માટે સ્વાયત્ત તત્રનો જ એક માત્ર વિકલ્પ બાકી રહે છે.

શ્રી દેબ્રેએ કહ્યું કે ભાગલા છતાં ફ્રાંસનાં લશ્કરો તો અલ્જીરીયાની ભૂમિ પર રહેશે જ.

શ્રી દેબ્રેએ જાહેર કર્યું હતું કે એવીચીન ખાતેની ફ્રાંસના અધિકારીઓ અને અલ્જીરીયાના રાજદ્વારી નેતાઓની મંત્રણામાં યુરોપીયનો અને મુસ્લીમો વચ્ચેના સહકારની વાત રાષ્ટ્રવાદી નેતાઓએ કબુલ રાખી નહોતી.

તેમણે લઘુમતીઓના રક્ષણ માટે ખાત્રીઓ આપવાની વાત કરી હતી.

શ્રી દેબ્રેએ કહ્યું કે આવી ખાતરી બંને કોમના વહીવટી તંત્રમાંના સહકાર માટે પુરતી નથી.

તેમણે કહ્યું કે સહકારના ભાવિનો પ્રશ્ન પણ રાષ્ટ્રવાદીઓ સાથેની આ મંત્રણામાં ઉકેલી શકાય નહિ. જો અલ્જીરીયા એક અલગ રાષ્ટ્ર બનવાનું પસંદ કરે તો તે બાદ ફ્રાંસ તેની અને લાગતાવળગતા અન્ય રાષ્ટ્રો સાથે સહકારના ભાવિ અંગે મંત્રણા કરી શકે.

ફ્રાંસ અલ્જીરીયા માટેની તેની 'આત્મ-નિર્ણયના અધિકાર' માટેની નીતિને ગમે તે ભોગે વળગી રહેશે. એકવાર અલ્જીરીયા ફ્રાંસથી છૂટું પડી જાય તે બાદ તેને ફ્રાંસની મદદ આપવાનો કોઇ પ્રશ્ન જ રહેતો નથી.

શિલોંગ: શ્રીમતી જ્યોત્સના ચંદાના પ્રમુખપદે સુર્મીગ ખાતે ગયા સપ્તાહની આખરમાં નિખિલ આસામ બંગભાષા ભાષી સમીતીની કારોબારીએ આસામની સત્તાવાર ભાષાના પ્રશ્ન પરત્વે કેન્દ્રના ગૃહ પ્રધાન શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રીએ કરેલી દરખાસ્તોનો સ્વીકાર કરવાની પોતાની અશક્તિ જાહેર કરી છે અને તા. ૫મી જુલાઇએ અખિલ આસામ માગણી દિન પાળવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. (અગાઉ આ દિન પાળવા માટે તા. ૪થી જુનનો દિવસ નકકી કરવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તે કેન્દ્રના ગૃહ પ્રધાન શ્રી શાસ્ત્રીની સુચનાથી પળાયો નહોતો.)

તા. ૫મી જુલાઇને રોજ આસામ માંના બંગાળી બોલતા લોકો સરઘસો કાઢી, સભાઓ ભરી, આસામની સત્તાવાર ભાષા બંગાળીના સ્વીકારની માગણી સંપૂર્ણપણે ન સ્વીકારાય ત્યાં સુધી અહિંસક અને શાંત રીતે લડવાનો શપથ લીધો હતો.

આસામની બ્રહ્મપુત્રાની ખીણના યુવકો અને વિદ્યાર્થીઓની સંસ્થાએ એક દિવસ અગાઉ તા. ૪થી જુલાઇએ શાસ્ત્રી હેમ્પુંલા- અને હૈલાકાંડી ખાતેના પોલીસ ગોળીબાર કે જેમાં પાંચ માણસો માર્યા ગયા હતા, તેના વિરોધમાં હડતાળ પાડવાનો નિર્ણય લીધો હતો.

સમીતીએ એક બીજા ઠરાવ દ્વારા બંગાળીના સ્વીકાર અંગે લડત આપવાના મક્કમ નિર્ધારને દોહરાવી, આસામની તમામ લોકશાહી વ્યક્તિઓ ખાસ કરીને બંગાળી ભાષીઓને અને સંસ્થાઓને, કાચાર જીલ્લામાં શરૂ થયેલા સત્યાગ્રહને આસામના બીજા વિસ્તારોમાં વ્યાપક બનાવવાની હાકલ કરી હતી.

આ નિર્ણયોને અમલી બનાવવા માટે કારોબારીએ મધ્યસ્થ સંગ્રામ પરિષદ અને જીલ્લા સંગ્રામ પરિષદો યોજવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. મધ્યસ્થ પરિષદના પ્રમુખ તરીકે શ્રીમતી જ્યોત્સના ચંદા નકકી થયા હતા અને આહવાહક તરીકે શ્રી સનતિરંજનદાસ ગુપ્તાની વરણી થઇ હતી.

૪॥ લાખ ટન ખાંડ વેચવાની યોજના

નવી દિલ્હી: અમેરીકા ભારતમાંથી સવા બે લાખ ટન ખાંડની ખરીદી કરનાર છે એ ઉપરાંત બીજી એક લાખ ટન વધુ ખાંડની અમેરીકામાં નિકાસ થઇ શકશે એવી ભારત સરકારને આશા છે. શ્રી એસ કે. પાટિલ ખાંડના આ વધારાના કવોટાની નિકાસ માટે પ્રયાસ કરશે. આમ થતાં અમેરીકા ભારતની ખાંડનું એક સૌથી મોટું ગ્રાહક બનશે. ભારત ખાંડની નિકાસ કરનાર તરીકે પ્રથમવાર અમેરીકન બજારમાં પ્રવેશ કરશે.

અત્યારે અમેરીકાએ જેટલી ખાંડની ખરીદી માટે સત્તા આપી છે એથી ભારત વિદેશી હુંડિયામણ પેટે લગભગ ૩૦ કરોડ રૂપિયા મેળવશે. આંતરરાષ્ટ્રીય ખાંડવિષયક સમજુતીમાં જોડવાને પરિણામે ભારત અમેરીકામાં ખાંડ નિકાસ માટે કેટલો વધુ કવોટા મેળવી શકે તેમ છે એનો અભ્યાસ થઇ રહ્યો છે.

ઓરાકમંત્રી શ્રી બી. બી. ઘોષ રીકાથી. લંડન પાછા ફર્યા બાદ વિધિ પતાવીને ભારત આ સંઘ સામેલ થાય એવી શકયતા રહે છે. તેઓ શ્રી એસ. કે. પાટિલને મંસહાય કરવા માટે અમેરીકા ગયા.

પાકીસ્તાન ઉપરાંત મલાયા, અને અગ્નિ એશીયાના બીજા પણ ભારતની ખાંડ અમુક પ્રનિકાસ થશે એમ લાગે છે.

આ બધી જવાબદારીઓને કર્યા બાદ પણ ભારત પાસે વધારો રહેશે પણ અમેરીકાએ ખાંડ લેવાનું નકકી કર્યું એને ખાંડ ઉદ્યોગ પરનો બોજો હળ આ બધી નિકાસ ઇન્ડિયન મિલ્સ એસોસીએશન દ્વારા ધોરણે થશે અને એમાં જે નુકસાન જશે એ આર્થિક સહાય પુરી આપવામાં આવશે.

સામાજીક ખબરો

લગ્ન

જોહાનીસબર્ગના ભાઇશ્રી ર ભાઇ ડાહ્યાભાઇના સુપુત્ર ચિ. રમના શુભ લગ્ન ડરબન નિવાસી ભાઇ દયારામની સુપુત્રી ચિ. ધન સાથે ડરબન મુકામે તા. ૩૦-૪ ના રોજે થયાં છે, તે પ્રસં રઘુનાથભાઇ ડાહ્યાભાઇ ત સંસ્થાઓને નીચે પ્રમાણે દાન હતું:

ઇન્ડિયન આપીનીયન	૧–
પરસુરામ દરજી એસોસીએશન	૧-૧
રામક્રીશ્ન સેન્ટર	૧–
આર્યન બેનેવલેન્ટ હોમ	૧-૧
નાટાલ ઇન્ડિયન બ્લાઇન્ડ સોસાયટી	૧–

સાભાર સ્વીકાર:

મીસ અમીના જીવા મહમદ પ્રીટોરીઆ ૧–

ઇસ્ટલંડન હિંદુ સોસાયટી

ઉપરોકત સંસ્થાની ૩૭મી વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૧૩-૮-૬૧ના દિને બપોરે ૩ વાગ્યે સંસ્થાના હોલમાં નીચેના કાર્યો માટે મળશે. જેમાં સર્વે મેમ્બરોને વખતસર હાજરી આપવા નમ્ર વિનંતિ છે.

કાર્યક્રમ: (૧) પ્રાર્થના, (૨) વાર્ષિક મીનીટ, (૩) બાકી ફી, (૪) મંત્રીનો હેવાલ, (૫) કોષાધ્યક્ષનું સરવાયું, (૬) કાર્યવાહકોની ચૂંટણી અને (૭) પરચુરણ અગત્યનાં કાર્યો.

પ્રમુખ: હરિભાઇ નાથુભાઇ
ઉપપ્રમુખ: ભવાનભાઇ ગોપાળ
મંત્રી: મોહનલાલ લ. હરિભાઇ
સહમંત્રી: ઇશ્વરલાલ વિઠ્ઠલભાઇ
કોષાધ્યક્ષ: વલ્લભભાઇ કરસન

શેપર્ડ
હાથ ગૂંથણીનું જાણીતું ઊન અને સૂતર.

બીનસરતી ખાતરી

☆ ગુણની પસંગી
☆ નવાજ રંગો—સુંદર અને નમુના રૂપ
★ આધુનિક જમાનાને યોગ્ય ફેશન

અમારા જોહાનીસબર્ગ અને પોર્ટ એલીઝાબેથની ભગ્યવેંની વખારોમાં માલ ભર્યો છે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ—ટર્મ્સ—માગણી ઉપર ટપાલીદી ડીસકાઉંટ.

હોલસેલ ડીસ્ટ્રીબ્યુટર્સ:

એમ. જુસબ

જુસબ્સ બીલ્ડીંગ, ૪૯૧ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ટેલીફોન: ૩૩-૧૫૧૬ પો. બોક્સ ૨૬૯૧,
કેબલ અને ટેલ એડ્રેસ: "ગાયકવાડ" જોબર્ગ. સા. આ.

"સારામાં સારા લાલ મરચાં" ૨૫ પૌંડ બેગના ૩૫/–
"ઓર્ડર સાથે મહેરબાની ચેક મોકલો."
રશુપ કેશ સ્ટોર
પો. ઓ. રશુપ ફોન ૩. ૨
ડી. બ્રીટસ — ટ્રાન્સ

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટ લાઇસેન્સીસ, રેવન્યુ કલીયરન્સ ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:
આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ આર્કેડ સી માર્કેટ, ૪૮ માર્કેટ કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૬૬૫

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ટૂંકી વાર્તા

રમકડું

લેખક : શ્રી જશવંત મહેતા

મેઘજીએ સાવચેતીભરી એક નજર આજુબાજુ નાંખી લીધી. બંગલાની પરસાળમાં એના શેઠના પુત્ર ઉમેશનાં રમકડાં આમથી તેમ રખડતાં પડયાં હતા. દીવાનખાનામાં કોઇ હતું નહિ. મધ્યાહ્નનો ઘોમ ધખતો હતો. એટલે મેઘજીના શેઠ મનહરલાલ અને તેમનાં પત્ની કૌમુદી એરકન્ડીશન્ડ શયન ખંડમાં એમના પુત્ર ઉમેશ સાથે પોઢી ગયાં હતાં. ઘાટીઓ પાછળના ભાગમાં વાસણ માંજતા હતા. મહારાજ પણ કોઠારમાં સુવાની તૈયારી કરતા હતો.

મેઘજીએ ફરી એક વખત નજર નાખી અને ખુબ જ ઝડપથી નીચે નમી પરસાળમાં પડેલાં અનેક રમકડા ઓમાંથી એક રમકડું લઇ ધોતિયામાં ભરાવી ચાલવા માંડયું એની ગતિમાં વેગ આવતો જતો હતો અને સાથે સાથે વિચારોમાં પણ વેગની ગતિ વિકસતી જતી હતી. એના હૈયાને કંઇક ખૂંચતું હતું. એના હૃદયને ડંખ લાગ્યો હતો છતાં પણ મન મક્કમ કરી, એ આગળ ને આગળ ચાલી રહ્યો હતો.

મેઘજીના નજર સામે જીંદગીના પચ્ચીસ વર્ષનો કાળ ચિત્રપટનાં દશ્યો ગમે વહેવા માંડયો. આ જ બંગલાના માળી તરીકે એ વર્ષો પહેલાં એક નાનકડા છોકરા તરીકે આવ્યો હતો. એ વખતે તો આ બંગલાની રોનક કંઇ ઓર હતી. કોઇક સ્ટેટના રાજવીનો આ બંગલો હતો. દરરોજ રાત્રે રંગરાગની સૃષ્ટિ ખડી થતી, એ રાજવીને ફુલઝાડનો ખૂબ જ શોખ હતો. દરરોજ સવારસાંજ એ બગીચાની લટાર મારવા નીકળતા. મેઘજીએ માળી તરીકેની એની કારકિર્દીની શરૂઆત કરી ત્યારે તો આ બંગલામાં માત્ર ઘાસ હતું. બે-ત્રણ બોરડી, એકાદ-બે આંબા અને ત્રણચાર તાડનાં ઝાડ હતાં. ફુલઝાડના શોખીન રાજવીએ પણ એ જ અરસામાં બંગલો ખરીદ્યો. મેઘજી નવો નવો હતો. વળી યુવાન હતો. ઉત્સાહ પણ ખૂબ જ હતો એટલે બંગલાની આજુબાજુના બાગની રોનક બદલી નાખવાનો પુરૂષાર્થ આદરી દીધો.

આગળ વધતાં મેઘજીએ બીકમાં ને બીકમાં આમતેમ નજર નાખી, પરંતુ માણસ દેખાતું ન હતું. દેખાતા હતા એના હંમેશનાં સાથીદાર-ગુલાબ, જુઇ, જાઇ, ચંપો, કેળ, આંબો, પીપળો...ઘડીભર એ ખમચાયો, 'કદાચ પકડાઇ જઇશ તો!'

પકડાઇશ તો જેલમાં જઇશ...પણ ત્યાં આ સાથીદારો...આ આબરૂ... નાચિમો...થોડાં મળશે! અંતરે વિચાર્યું : આ પીપળો...વર્ષો પહેલાં એ કેટલો નાનો હતો. આજે-એની કાયા કેટલી વિશાળ થઇ વિસ્તરી હતી અને પોતે વામણો બની જતો હતો... ચોર...ચોરી. ને પેલો આંબો-પંદર વર્ષ પહેલાં એણે એના એક મિત્રને ત્યાંથી આંબાની કલમ લાવીને વાવી હતી. આજે એ કેટલો ફુલ્યોફાલ્યો હતો. કરેણ, જુઇ-જાઇ, ગુલાબ-બધાં એના જ સંતાન...સવાર-સાંજ એ એની આજુબાજુમાં ભમ્યા કરતો, પાણી પાતો, ખાતર નાંખતો...આવુ આવું કર્યા કરતો, બપોરે થોડોક આરામ કરતો અને બગીચાની દેખરેખમાં બાકીનો દિવસ ગાળતો.

સ્વતંત્રતાના પગરણે રાજય ગયાં, રાજવી ગયા અને એ રોનક પણ ગઇ! એ રાજવી પાસેથી એના નવા શેઠ મનહરલાલે બંગલો ખરીદી લીધો. મનહરલાલને ફુલઝાડનો શોખ ન હતો. એ તો બસ...એ ભલા અને ટેલીફોન ભલો. સવારે સાડાદસે 'બ્યુક'માં શેરબજારમાં જતા. સાંજના સાતેક વાગે 'બ્યુક' પાછી ફરતી. થોડોક આરામ, એથી પણ થોડીક વાતો... એ એમનાં જીવનનાં સૂત્રો હતાં. એમનાં પત્ની કૌમુદીબહેન જરા શરીરે સ્થુળ હતાં. ક્યારેક સાંજના બગીચામાં ફરતાં. લટાર મારતાં શેઠાણીની અદાથી ફુલઝાડો વિષે થોડીઘણી માહિતીઓ પૂછતાં અને ચાલ્યાં જતાં. ગુલાબ જુઇ, જાઇ, ચંપો, મોગરા, જેવા છોડ પ્રત્યે એમને ક્યારેક મમતા જાગી ઉઠતી. અને મેઘજીને કહી દેતાં: 'અલ્યા મેઘજી, સવારે થોડાંક ગુલાબ આપી જજે. વેણી બનાવરાવવી છે'

'વારૂ બહેન,' કહી બીજે દિવસે મેઘજી આજ્ઞાનું પાલન કરતો. શેઠ બદલાયા. સાથે સાથે મેઘજીના પગાર માં પણ સારો એવો ફેરફાર થઇ ગયો, રાજવી હતા ઉદાર દિલના. એ જમાનામાં ત્રીસ રૂપિયા, મેઘજીને આપતા, અવારનવાર યુરોપીયન સાહેબો આવતા, અને જલસો ગોઠવાતો ત્યારે પણ મેઘજીને પાંચ-પચીસ મળી રહેતા. એકંદરે એ વખતે મેઘજી સુખી જ હતો. એટલું જ નહિ પણ એણે એનાં લગ્ન અને પત્નીની પ્રથમ સુવાવડ પણ એ જ પૈસામાંથી બાદશાહી રીતે કાઢયાં હતાં. પરંતુ શેઠ બદલાયા સાથે સાથે સમય પણ બદલાયો. મેઘજીના પગારમાં અણધાર્યો દસ રૂપીયાનો કાપ મુકાઇ ગયો. હવે મેઘજીને મહિને વીસ રૂપીયા જ મળતા. મેઘજીમાં આવડત, સૂઝ અને વનસ્પતિ વિષેનું જ્ઞાન એટલું બધું હતું કે, એ અન્ય જગ્યાએ સહેજે પાંત્રીસ-ચાલીસ રૂપીયા મેળવી શક્યો હોત, પરંતુ એને બંગલો અને આ બંગલાની ધરતી સાથે એવી મહોબત જામી ગઇ હતી કે, એ લાગણીના આવેગમાં અન્ય સ્થળે ગયો જ નહિ. ગરીબ મેઘજીએ વર્ષો સુધી જે ઝાડપાન સાથે પ્રીત બાંધી હતી, એને છોડતાં એનો જીવ ચાલતો ન હતો. એનું જીવન એનાં ઝાડપાન હતાં. જે જગ્યામાં રહીને એણે નાનાં બાળકો સમા છોડવાઓને પાંગરતાં યૌવન સુધી પાળ્યા હતા, એમને છોડવાનું એને દિલ થતું ન હતું.

જમાનાની કપરી અસર એ ગરીબ માનવી પર પડી વીસ રૂપિયાનો પગાર, અને એની વહુ મણિ શેઠના ઘરનું નાનું મોટું કામ તેમજ બાજુના બંગલામાં કપડાં-વાસણ કરી બીજા પંદરેક મેળવી લેતી. અને આમ મેઘજીનું ગાડું ગબડયે જતું હતું.

દૂરથી પોસ્ટમેનને આવતો નિહાળી એણે ઝડપ વધારી, પરંતુ હૈયામાં ચિરાડો પડયો. એ પ્રસંગ યાદ આવ્યો. આજ એ સ્થળ. કામ જુદાં, સ્થળ એકજ.

એ રાતે જલસો પુરો થયો. શરાબની રંગતમાં અનેક સાહેબો આમથી તેમ ડોલતા પોત પોતાના સેક્રેટરીઓની મદદથી ગાડીઓમાં બેસવા માંડયા. બીજે દિવસે સવારે બગીચાનો રસ્તો વાળતાં મેઘજીના પગ પાસે કશુંક અથડાયું અને તેના આશ્ચર્યનો પાર ન રહ્યો. એ એક સુંદર નકશીદાર પાકીટ હતું. પાકીટ ખોલતાં જ સોની દસ નોટો જમીન પર પડી. મેઘજી તો આભો જ બની ગયો. પરંતુ ધીમે ધીમે એણે સ્વસ્થા મેળવી લીધી. નીચા નમીને એણે વેરાયેલી નોટો એકત્રિત કરી લીધી અને એના રાજવી શેઠ પાસે જઇને એ ઉભો રહ્યો.

'સા'બ' રસ્તો વાળતાં આ પાકીટ મળ્યું છે. તમારા કો'ક દોસ્તનું હોય એમ લાગે છે.'

રાજવીએ પાકીટ હાથમાં લીધું, સો-સોની દસ નોટ અકબંધ પાકીટમાં પડી હતી. એ ઘડીભર મેઘજી સામે તાકી રહ્યા.

'મેઘજી' જરા બેસજે. કાલે જલસામાં વેલીંગટન સાહેબ આવ્યા હતા તે જુઇ ફુલના છોડવા ઉગાડવા બી લઇ આવ્યા હતા. હું અંદરથી તારા માટે લઇ આવું.'

અને રાજવી ખંડમાં ગયા. દસેક મીનીટમાં પાછા ફર્યા ત્યારે એમના મુખ પર આનંદ સમાતો નહોતો. એકદંમ મેઘજી પાસે જઇ પીઠ થાબડી એ બોલી ઉઠયા :

'શાબાશ મેઘજી! આ લે રાખ! વેલીંગ્ટન સાહેબે તને ભેટ તરીકે આપ્યા છે.'

'શેના પણ...!' મેઘજી થોથવાતાં થોથવાતાં બોલ્યો

'તારી ઇમાનદારીના...'

ને એ રાત્રે જલસામાં વેલીંગ્ટન સાહેબના ગયાની વચ્ચે બોલાયેલા પેલા શબ્દો યાદ આવ્યા, 'મેઘજી તુમ બડા નેક આદમી હૈ. અચ્છા આદમી ...ગુડ મેન!'

અને અચાનક, મેઘજીની નજર સમક્ષ પંદર દિવસ પહેલાંનો જ પ્રસંગ ખડો થઇ ગયો.

(અધુરૂં)

રાતા સુકા મરચાં

૩૦ રતલી બેગ રાતા સુકા મરચાની ૪૫/-
૩૦ રતલી પોકેટ સુકું લસણ ૧૮/-
૧ રતલ તાજુ લીલું લસણ
પોસ્ટેજ પેઇડ ૨/૬
ઓરડર સાથે રોકડા :
Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

વાંચો! જરૂર વાંચો! લાભ જ થશે!
શોધવું મટશે, જોઈતું મળશે, પગદોડ ટળશે.
હમારે ત્યાં-નીચેની બધીજ વસ્તુઓ મળે છે.
સ્ત્રીઓ માટે : વેણીઓ, સુંદર સ્પન્ઝ અને બીજી અનેક જાતની મળશે, રીબનો પણ મળશે ગરમ ઉનના જરસીઝ, પુલોવર, કારડીગન, સીંગલેટ, ચડડી, સોકસ વિ.
બાળકો માટે : નાયલનના ઝભલાં, ટોપી. બ્લાંકેટ, શોલ, સીંગલેટ, ચડડી, સોકસ, નેપકીન્સ, ઉલનકેપ, પેટીકોટ, નાઈટીસ, બીબ્બ, ફેઈસ કલોથ, બાથ સ્પન્ઝ વિ.
ટેબલ પલસ્ટીક ફ્લાવર્સ, સ્પન્ઝના કશીકાં, તકીયા, ગાદી, વિ
વેપાર માટે ચાંદી જેવા ચળકતાં સ્ટેનલેસ સ્ટીલના વાસણો, ઈન્ડેન્ટકરો.
વિલંબ શા માટે! સારો માલ વેચાઇ જતાં શી વાર!!
હમણાંજ ચાલોને: માબરો હેટર્સ (પ્રા) લી.
(ભીખાભાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)
ફોન: ૮૩૫-૭૬૬૧ — પહેલે માળે, — પો. બો. ૫૨૫૭.
માસ્તર મેનશન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

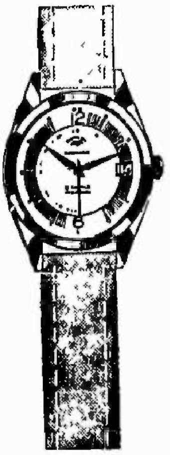

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

* રોમર
* શેફરી
* લેંકો
* રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

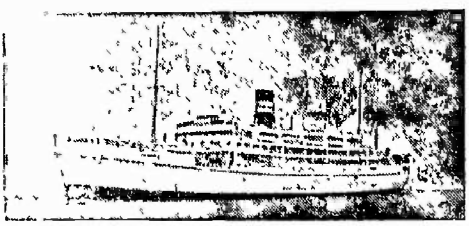

બ્રીટીશ ઇન્ડીયા સ્ટીમ નેવીગેશન કું.

સ્ટીમર કંપાલા ૬ઠ્ઠી ઓગસ્ટ ૧૯૬૧માં આવશે અને ૧૧મી ઓગસ્ટ ૧૯૬૧ના ઉપડશે.

સુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.
ખોરાક સાથ

ફર્સ્ટ કલાસ	પા. ૧૧૭-૧૫-૦
સેકન્ડ કલાસ	પા. ૭૮-૧૦-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક સાથે	પા. ૩૪-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ ખોરાક વગર	પા. ૩૪-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ

(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.

ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઇ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીઆ સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાકા, ડુંગરી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, ધુમલા, સુકા જીરા (છાલા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોરટેજ જુદું.

સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુ ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને શાંઘાઈ ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનીધ.

Office:	Residence:
9 Barkly Arcade,	52 Patidar Mansion,
38 Market Street,	13 Kort Street,
Phone: 339033,	Phone: 330816,
Johannesburg.	Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વાજબી કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ચેર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ-લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs Sushila Gandhi, International Printing I
(Phoenix Address) INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor